

15. februar 1967
Leto XIV. št. 2

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

Poslovni rezultati v preteklem letu zadovoljivi

Kljub temu, da so novi procesi, ki jih je sprožila gospodarska reforma, že v drugem polletju vplivali negativno na povečanje obsega poslovanja, smo poslovno leto zaključili z relativno zadovoljivim poslovnim rezultatom.

Rast finančnega obsega proizvodnje je bila visoko nad povprečjem panoge v republiki in v federaciji.

Še dokaj ugodna konjunktura na inozemskem in domačem tržišču je omogočila doseganje cen, ki so dovoljevale vzporedno s povečanjem celotnega dohodka tudi povečanje neto produkta in dohodka, čeprav v zmernejšem tempu od realizacije, kar je posledica hitrejšega porasta cen surovin od cen izdelkov.

Dohodek, ugotovljen v letu 1966, katerega porast je bolj umirjen, je realnejši, ker je bila formirana amortizacija, ki je bližja ekonomsko utemeljeni, kakor v preteklih letih. S tem pa je podjetje ob manjši toda realnejši profitni stopnji dobilo solidnejšo osnovo za obnovo svojih sredstev za delo.

Gospodarski tokovi po reformi so v celoti potrdili pravilnost našega večletnega prizadevanja za čim širšo vključitev v svetovni trg, kar se je pokazalo že v preteklem letu in bo v prihodnje z ozirom na uvoz in pešanje kupne moči domačega tržišča postalo vse bolj pomembno v prizadevanjih za ohranitev nivoja že doseženega obsega poslovanja.

Prav tako kakor v letu 1965 smo tudi v letu 1966 občutno

povečali obseg poslovanja, čeprav so se v drugem polletju pričeli pogoji poslovanja zelo zaostrevati, kar pa nas ni presenetilo, saj smo v drugem letu po reformi pričakovali tak razvoj. To je v dobršni meri vplivalo, da realizacija, oziroma celotni dohodek nista še močnejše porastla.

Ta gibanja so vplivala na zmanjšanje prodaje anilinskih barv, čašic za galvanske elemente, klasičnih cinkografskih plošč, ultramarina, Na-sulfida in modre galice. Ker večji del teh proizvodov tudi v letu 1967 ni perspektiven, smo med letom pričeli uvajati nove akumulativne proizvode, oziroma smo povečali proizvodnjo in prodajo v letu 1965 novo uvedenih proizvodov, katerih vrednost prodaje je večja od navedenih iz-

padov, pri katerih pa predstavlja izpad prodaje modre galice preko 50 % celotne izpadle realizacije.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBRATUJE TUDI CINKOVA LINIJA

V sredo, 25. januarja je pričela poizkusno obratovati tudi pražarna peletiziranega cinkovega koncentrata; s tem je nov obrat za proizvodnjo žveplene kisline dobil dokončno zaključeno podobo.

Ko bo na cinkovi liniji stekla redna proizvodnja, bo naš kolektiv dosegel pomemben napredek v svojem razvoju. Poleg tega, da bomo ustanovili enega izmed naših najbolj zastarelih obratov — pražarno in aglomeracijo, bo uporaba granuliranega praženca nedvomno vplivala na večji izkoristek cinkovih koncentratov.

Vsi, ki so sodelovali pri izgradnji tega obrata, zaslužijo za svojo neutrudno prizadevnost najvišje priznanje.

Na sliki: poslednji poseg monterjev.

Disciplina še vedno nezadovoljiva

Medsebojna delovna razmerja

Upoštevaajoč ukrepe gospodarske in družbene reforme in rezultate v drugi polovici 1965. leta smo pričakovali, da bo migracija delovne sile v Cinkarni v letu 1966 izredno ugodna. Predvidevali smo, da bomo potrebovali nove delavce le za nadomestilo odšlih in to v celem letu le okoli 200.

V začetku leta še ni bilo bistvenih sprememb, v februarju in marcu pa smo morali nanovo sprejeti večje število delavcev, ker so ti začeli odhajati iz podjetja. Med letom je bilo gibanje zelo enakomerno, kar je pripomoglo, da nismo imeli izrednih težav pri kadrovanju na novo. Stalež zaposlenih se je sicer stalno večal, saj je vsako trimesečje zapustilo Cinkarno

okoli 100 delavcev, v istem obdobju pa smo sprejeli na novo 130 — 140 delavcev.

Skupno se je v letu 1966 zaposlilo v Cinkarni 552 delavcev, odšlo pa jih je 386, iz česar je razvidno, da so se premiki v tem letu povečali za 17 % v primerjavi z letom 1965. Vstopi so bili večji za 33 %, izstopi pa manjši za 6 %.

(Nadaljevanje na 5. strani)

OBSEG POSLOVANJA

Dinamika poslovanja v primerjavi s preteklim letom

v N-din

Po fakturirani realizaciji		Po vnovčeni realizaciji		Indeks 1965 = 100	
1965	1966	1965	1966	Na fakturirano realizacijo	Na vnovčeno realizacijo
211.707.969	288.490.507	190.733.870	263.769.877	136,26	138,29

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vrednost prodaje novo uvedenih proizvodov je znašala 12.963.650 N-din.

Vrednost izpadle prodaje navedenih proizvodov je znašala 11.264.070 N-din.

Saldo znaša 1.699.580 N-din v dobro novih proizvodov.

Iz teh rezultatov je razvidno, da smo pravilno in hitro ukrepali, saj nam je uspelo prve izpade obsega poslovanja, ki se pojavljajo kot posledica novega intenzivnega gospodarjenja, takoj parirati. Ker pričakujemo v letu 1967 v primerjavi z letom 1966 nadaljnje manjšanje prodaje nekaterih naših, predvsem kemičnih proizvodov, bomo prisiljeni povečati izvoz teh proizvodov, oziroma proizvodnjo omejevati ali za sploh ustaviti. Zato moramo tudi v tekočem letu usmerjevati intenzivne napore v uvajanje nove in v povečanje obstoječe rentabilne proizvodnje.

TEFLON – KAMPING POSODA

Francoska družba »Société Metallurgique de Saint Louis/SMS« je pričela razpečavati garnituro posode s teflonskim finišem po postopku Du Pont, ki je posebno primerna za kamping. Garnitura petih kosov sestoji iz ponve premera 22 cm s preklopnim ročajem in štirih kozic (14, 16, 18 in 20 cm) z dodatnim ročajem, ki ga je mogoče montirati na vsako kozico iz garniture. Obstaja tudi garnitura šestih kosov, pri kateri ima največja kozica premer 22 cm. Ponva v tej garnituri ima premer 24 cm. Posodo dobavljajo tudi posamič. Garniture pakirajo v priročne kartone, ki so prirejeni za prenašanje. Za čiščenje uporabljajo rondele iz peneče gume, ki ob enem služijo tudi kot podstavki.

OSNOVE POVEČANJA REALIZACIJE V LETU 1966

1. Na povečanje obsega prodaje obstoječih proizvodov N-din 25.474.060

2. Na nove proizvode N-din 12.264.070

3. Na povečanje cen po reformi N-din 39.044.408.

Skupaj 76.782.538 N-din.

Prikaazno povečanje cen po reformi pa ni v celoti pokrilo povečanja poslovnih stroškov, ker so cene osnovnih surovin in prevoznih stroškov bolj porasle kakor cene naših proizvodov.

Iz strukture celotnega dohodka po fakturirani realizaciji je

razvidno, da je bil v preteklem letu porast celotnega dohodka intenzivnejši od samega porasta realizacije gotovih izdelkov, ki znaša 32,82 %, porast celotnega dohodka pa 36,26 %. Razlika je nastala zaradi znatno večje prodaje materiala in odpadkov, da bi zmanjšali zaloge in hiter porast realizacije investicij — leta je bil v preteklem letu izjemen slučaj zaradi dokončanja novih objektov v čimkrajšem roku.

Udeležba izvoza v strukturi prodaje naših izdelkov se je povzpela od 34,52 %, kolikor je

Delo samoupravnih organov

V letu 1966 so v imenu kolektiva upravljali podjetje 57-članski centralni delavski svet z 11-članskim upravnim odborom ter pet delavskih svetov delovnih enot in trije delavski sveti delovnih skupnosti. Polovica članov teh delavskih svetov je bila izvoljena na volitvah lani 20. aprila.

Od letošnjih volitev polovice članov delavskih svetov, ki bodo verjetno konec aprila 1967, pa se bodo sedanje tri delovne skupnosti združile v eno enoto, imenovano delovna enota strokovnih služb. Ta enota bo imela svoj delavski svet, ki bo enakovreden ostalim delavskim svetom delovnih enot.

CENTRALNI DELAVSKI SVET

V letu 1966 je imel centralni delavski svet dvanajst rednih in tri izredne seje, sestajal se je torej vsakih 24 dni. Obisk na sejah je bil zadovoljiv, saj je sejam prisostvovalo od 55 članov CDS (2 člana sta med letom zapustila podjetje) povprečno 39 članov ali 70 %. Odsočnost je opravičilo 25 % članov, medtem pa jih je neopravičeno manjkalo 5 %.

Glavne točke o katerih je razpravljal in sklepal CDS

Sprejel in potrdil je letno inventuro za leto 1965. Potrdil je pravilnik o medsebojnih razmerjih s prilogama letni dopust in posebni pogoji za delovna mesta. V decembru je CDS potrdil tudi spremembe pravilnika o medsebojnih razmerjih; interni pravilnik je moral uskladiti s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih. Nadalje je CDS sprejel in potrdil

statut podjetja z vsemi spremembami, ki jih je predložil upravni odbor.

Posebno pozornost je CDS vse leto posvečal vprašanjem in problemom, ki so se pojavljali v zvezi z gospodarsko družbeno reformo. Z ustreznimi sklepi in odloki je osrednjemu organu upravljanja uspelo precej izboljšati stanje in položaj podjetja v primerjavi z letom 1967.

(Nadaljevanje na 4. strani)

znašala v letu 1965 na 35,9 %. V preteklem letu smo izvozili za 5.737.105 \$ izdelkov in uslug ali za 8 % več kakor v letu 1965. Plan izvoza, ki je znašal 6.125.500 \$ smo dosegli le z 94 % ker je zaradi pomanjkanja domačih cinkovih koncentratov porasla udeležba predelav, cene na svetovnih tržiščih pa so bile nižje od onih v letu 1965.

Struktura izvoza je bila z ozirom na področja ugodnejša kakor v letu 1965.

Področje	1965	1966
Konvertibilnih valut	79	85
Vzhodnoevropsko	11	8
Ostalo klirinško	10	7

Izvažali smo v 23 držav. Po vrednosti je na prvem mestu Zahodna Nemčija, sledijo Francija, Danska, ZDA, Italija, Avstrija itd.

Letni proizvodni plan, ki je bil v merilu celotnega podjetja vrednostno za 13 % večji od vrednosti v letu 1965 dosežene proizvodnje, je bil presežen, računano po stalnih cenah na osnovi finalne proizvodnje za 5,1 odstotka.

Vrednost v letu 1966 dosežene proizvodnje, ugotovljene po istem principu pa je bila v primerjavi z doseženo proizvodnjo leta 1965 povečana za 18,4 %.

Plan fizičnega obsega proizvodnje v topilnici je bil dosežen s 101,6 %, v primerjavi z letom 1965 pa porast znaša 13,1 odstotka.

Proizvodni plan cinkovega belila je bil presežen za 18,5 %, letni porast proizvodnje pa znaša 17,1 %. Izredno pozitivna je povečana udeležba trdega cinka v belilu, kar pogojuje rentabilnejšo proizvodnjo. Kljub težavam s fluosolid reaktorji je bil plan obeh žvepljenih kislin presežen, preračunano na jačino 93 %. Dobro je potekala tudi proizvodnja cinkove pločevine, saj je plan presežen za 15,3 %, lanskoletna proizvodnja pa za 14,6 %.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Obvestilo

Obveščamo zainteresirane člane kolektiva, da bo v marcu 1967 pričel pouk v 7. in 8. razredu osemletke za odrasle.

Prijave sprejema Center za strokovno izobraževanje delavcev (tel. 851, 854) do 25. februarja 1967.

Center za strokovno izobraževanje delavcev

POSLOVNI REZULTATI ZADOVOLJIVI

(Nadaljevanje z 2. strani)

Uporaba klasičnih cinkografskih plošč naglo nazaduje tudi v naši grafični industriji in je brezperspektivna, zaradi česar planska predvidevanja niso bila dosežena. Zaradi pomanjkanja cinka ustrezne kvalitete planirana proizvodnja žice ni bila dosežena, vendar pa je porastla v primerjavi z doseženo proizvodnjo v letu 1965 za 288,7%.

Visoko postavljen proizvodni plan cevi in žlebov je bil dosežen, v preteklem letu dosežena proizvodnja pa je bila povečana za 50%.

Prodaja anilinskih barv je zaradi novih gospodarskih ukrepov v drugem polletju močno nazadovala, zaradi česar plan ni bil dosežen.

Proizvodnja anorganskih kemičnih proizvodov je potekala v glavnem v okviru planirane z izjemo metalita, ultramarina, superfosfata in modre galice. Plan superfosfata je bil postavljen previsoko, vendar ga zaradi pomanjkanja žveplene kisline v prvem polletju nismo dosegli. Kljub temu pa je bila proizvodnja za 68,5% večja kakor v preteklem letu.

Zaradi velike disparitete med cenami modre galice in bakra, galice nismo proizvajali, čeprav smo jo planirali.

Prikazana proizvodnja izhaja iz nedovršene proizvodnje v predpreteklem letu. V letu 1966 smo uvedli naslednje nove proizvode: svinčeno pločevino, cin-

kov prah boljše kvalitete, aluminijaste tiskarske plošče s kemikalijami, kositer za spajanje in tiskarske plošče iz mikrocinca. V septembru je stekla proizvodnja žveplene kisline na novi piritni liniji, ki je že vplivala z 2% na povečanje proizvodnje.

Pokazatelji finančne učinkovitosti po zaključnem računu za leto 1966 niso povsem primerljivi z onimi iz leta 1965. V letu 1966 je bila v skladu s tozadevnimi pozitivnimi predpisi povečana dosedanja neekonomski amortizacija za 3,750.000 N-din zaradi česar je prišlo do povečanja uporabljenih sredstev, oziroma poslovnih stroškov na eni strani in do zmanjšanja netoprodukta in dohodka na drugi strani. Tako dobiva amortizacija postopno svojo pravo funkcijo; stopnja akumulacije pa postaja realnejša.

Zaradi teh premikov je učinkovitost poslovanja (rentabilnost) v primerjavi s preteklim letom navidezno padla, ker je bil zmanjšan netoprodukt zaradi povečanja amortizacije, po drugi strani pa je bila zmanjšana udeležba dohodka v celotnem dohodku.

Zaradi tega moramo strukturo celotnega dohodka za leto 1966 obravnavati tudi po metodi delitve celotnega dohodka za leto 1965 (to je brez povečanega zneska amortizacije), le tako bomo dobili pravilno primerjavo v obeh letih doseženih učinkov.

Element	1965		1966		1966	
	Udeležba v %	Indeks porasta na 1964	Udeležba v %	Indeks porasta	Udeležba v %	Indeks porasta na 1965
Celotni dohodek	100	137,40	100	138,29	100	138,29
Porabljena sredstva	75,19	153,23	76,93	141,40	78,35	144,10
Netoprodukt	24,18	104,93	23,07	128,61	21,65	120,68
Poslovni stroški	80,01	146,88	80,79	139,64	82,21	142,09
Dohodek	19,99	109,22	19,21	132,89	17,79	123,05

Iz strukture celotnega dohodka za leto 1966 po metodi razdelitve iz leta 1965 je celo razvidno, da je negativen odnos med porastom celotnega dohodka in poslovnih stroškov, ki se je pojavil v letu 1965 po reformi v tem letu znatno izboljšal. V letu 1965 je znašal porast celotnega dohodka 37,4%, poslovnih stroškov 46,88% dohodka pa le 9,22%, kar je bilo posledica za 9,5 točk hitrejšega porasta poslovnih stroškov od celotnega dohodka. V letu 1966 pa je dohodek ugotovljen na način kakor v letu 1965 porasel za 32,89%. Ker so poslovni stroški le za 0,35% točke hitreje porasli od celotnega dohodka, kar praktično pomeni, da so se škarje skoraj zaprle. Ude-

ležba dohodka v celotnem dohodku pa je le za 0,79% manjša kakor v preteklem letu. To pa predvsem zaradi povečane udeležbe stroškov prevoza realiziranih izdelkov (podražitev transportnih uslug v letu 1966) ter poslovnih stroškov, ki imajo družbene akumulacije (obresti, zavarovalne premije, dopolnilni prispevek za socialno zavarovanje, novo uvedeni prispevek za uporabo mestnega zemljišča).

Iz prečiščenih pokazateljev poslovnih rezultatov je razvidno, da je bila finančna učinkovitost večja od one v letu 1965, saj so nam ostala znatno večja sredstva za delitev in razširjeno reprodukcijo, kakor v preteklem letu.

OSNOVNI FAKTORJI POSLOVANJA

Vpliv faktorja dela na obseg ustvarjene proizvodnje:

Tehnična produktivnost dela = $\frac{\text{Dosežena proizvodnja po stalnih cenah}}{\text{Dejansko opravljene ure}}$	Leto		Indeks (1965 = 100)
	1965	1966	
Proizvodnja po stalnih cenah (v 000 N-din)	143.084	169.521	118,48
Izvršene delovne ure	4.279.510	4.532.273	105,91
Vrednost proizvodnje na 8 ur (v N-din)	267,48	299,22	111,87

Produktivnost dela na zaposlenega = $\frac{\text{Dosežena proizvodnja po stalnih cenah}}{\text{Število zaposlenih}}$	Leto		Indeks (1965 = 100)
	1965	1966	
Proizvodnja po stalnih cenah (v 000 N-din)	143.084	169.521	118,48
Povprečno število zaposlenih	1.998	2.068	103,50
Vrednost proizvodnje na zaposlenega (v N-din)	7.161,36	8.197,34	114,47

Porast produktivnosti na zaposlenega zaradi porasta števila izvršenih ur na zaposlenega je večji od porasta tehnične produktivnosti.

Izvršene delovne ure na zaposlenega:

Leto	V rednem delovnem času	V nadurah	Skupaj	Indeks
Leto 1966	2.086	103	2.189	102,3

Doseženi učinek v letu 1966 je pri cinkovi pločevini enak

onemu v letu 1965. V obratu za proizvodnjo organskih barvil je bi učinek za 2% manjši, ker zmogljivost naprave zaradi vedno manjšega povpraševanja po tem produktu ni mogla biti polno izkoriščena.

Pri ostalih obratih so učinki več ali manj porasli. Visok porast učinka v modrem bakru je v zvezi z boljšim izkoriščanjem proizvodne zmogljivosti.

Učinek za celo podjetje je porasel na izvršeno uro za 11,87%, na zaposlenega pa za 14,47%.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Predvolilna aktivnost v Cinkarni EVIDENTIRALI SMO MOŽNE KANDIDATE

V PETEK, 20. JANUARJA JE PREDSEDNIK CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA TOV. JANKO REBOV SKLICAL ZBOR PROIZVAJALCEV, VOLILCEV ČETRTE, PETE IN SESTE VOLILNE ENOTE.

Po poročilu o delu celjske občinske skupščine, ki ga je podal odbornik zbora delovnih skupnosti tovariš Franc Grabar, so volilci evidentirali možne kandidate.

Ze v prejšnji številki našega glasila smo poročali, da letos poteče mandat štiridesetim odbornikom celjske občinske skupščine, ki so bili izvoljeni spomlad leta 1963 v volilnih enotah z neparnim številom in šestim republiškim poslancem. Na bližnjih volitvah bodo volilci iz pete volilne enote volili novega odbornika v zbor delovnih skupnosti skupščine občine Ce-

lje — ta bo zamenjal sedanjega, tovariša Franca Grabarja, ker mu poteče dveletna mandatna doba.

Volilci pete volilne enote, bilo jih je okoli 220, so soglasno izbrali naslednje člane našega kolektiva kot možne kandidate za zbor delovnih skupnosti: Stefana VESELKA, Antona ŽERJAVA, dipl. inž.: Janka LOČIČNIKA in Stefana SAHA; za poslanca republiške skupščine pa so evidentirali Sergeja KRAIGHERJA, člana zvezne skupščine.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(Nadaljevanje z 2. strani)

Centralni delavski svet je tudi potrdil izplačilo nadomestila za vožnjo na letni oddih (namesto obrazca (K-15)). Pozorno je obravnaval in potrdil poslovno poročilo, oziroma zaključni račun za leto 1965. Potrdil je novo ocenitev delovnih mest. Obravnaval in potrdil je formiranje in črpanje sredstev amortizacije, poslovnega sklada in sklada skupne porabe za leto 1966. Odobril je nabavo kreditov za osnovna sredstva. Zaradi lakote ogroženemu ljudstvu Indije je odobril pomoč v znesku nekaj nad 40.000 N-din. Potrdil je tudi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov po ekonomskem učinku, pravilnik centra za strokovno izobraževanje, pravilnik o štipendiranju, pravilnik o uporabi osebnih avtomobilov in pravilnik za tehnične izboljšave idr. Odobril je najetje kredita za dovršitev ledarne. Vse leto je sprem-

ljal kako posamezne enote izvršujejo svoje planske naloge. Posebno pozornost pa je CDS posvečal investicijski izgradnji in rekonstrukciji naših zastarelih obratov.

Nadalje je CDS sprejel sklep, da pristopimo kot soustanovitelj k poslovnemu združenju »Union gas«. Odobril je nakup počitniškega doma v Solčavi. Potrdil je tudi sklep delavskega sveta delovne enote metalurgija, da se delovnemu mestu čistilec destilacijskih peči dodeli vročinski dodatek. Potrdil je novo organizacijsko shemo za delovno enoto metalurgija ter ustanovitev novih delovnih mest v novem PIK-u in rafinaciji cinka.

Na svojih izrednih sejah je centralni delavski svet razpravljaj in potrdil viške in manjke, ki so bili prikazani v inventuri osnovnih sredstev. Nadalje je na eni izmed izrednih sej, na predlog izvršnega odbora sindikalnih podružnic izvolil dva

člana kolektiva v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Celje.

Na svoji zadnji seji v letu 1966 je centralni delavski svet sprejel in potrdil družbeni plan podjetja za leto 1967.

Upravni odbor

Upravni odbor je v letu 1966 imel 26 rednih in dve izredni seji; sestajal se je povprečno vsakih 14 dni.

Seje so bile obiskane zelo dobro in tudi razprave na sejah so bile zadovoljive.

Glavno delo upravnega odbora je bila priprava raznih pravilnikov kot na primer sprememba pravilnika o medsebojnih razmerjih, pravilnika o nagrajevanju po učinku, spremembna pravilnika o uporabi osebnih avtomobilov itd. Nadalje je upravni odbor pripravil predlog za spremembo statuta podjetja. Vse leto je pozorno spremljal uresničevanje plana proizvodnje in prodaje gotovih izdelkov. Ena od največjih nalog upravnega odbora je bila čimprejšnja izgradnja novih objektov in rekonstrukcija topilnice ter valjarne. Odobral je službena potovanja v inozemstvo; in sicer le tista, ki so bila res nujna. Poleg navedenega je reševal in odločal še o nešteti prošnjah in pritožbah. Največ prošenj za razne dotacije in podpore so pošiljale razne ustanove in organizacije.

Delavski sveti delovnih enot in skupnosti

Delavski sveti v proizvodnih delovnih enotah, so se sestajali enkrat mesečno. Udeležba na sestankih je v povprečju slabša kot na sejah CDS. Saj je bilo navzočih povprečno komaj 60 — 65% članov sveta. Tudi neopravičenih izostankov je bilo več kot pri centralnih organih upravljanja.

Sveti v delovnih enotah so v največji meri posvečali pozornost svojim planskim zadolžitvam, kakor tudi prodaji njihovih proizvodov. Obravnavali so in dajali pripombe na zaključni račun podjetja.

Zivahne so bile razprave o raznih vprašanih v zdravstveno tehnični zaščiti delavcev, kakor tudi o prevelikem staležu bolnih in o socialnem zavarovanju. S sklepi in prepričevanjem se je izboljšala disciplina v obratih. Na svojih sejah so obravnavali in dajali pripombe k vsem pravilnikom, ki jih je pripravil upravni odbor, kakor tudi k statutu podjetja. Vse probleme, ki so se med letom pojavljali v obratih in so spadali v delokrog delavskega sveta enote, so reševali proti.

Delo svetov delovnih skupnosti je pa bilo manj aktivno. Saj so imeli med letom 1966 samo od tri do pet sej. Razpravljali pa so o zaključnem računu podjetja, o investicijah in rekonstrukciji starih obratov v podjetju, o delovni disciplini o bolezenskih in neopravičenih izostankih itd.

Ce se kritično ozremo na delo naših samoupravnih organov v podjetju, lahko ugotovimo, da je bilo v povprečju dobro; mogoče je bilo še premalo razprav. Ce seštejemo vse seje, ki so jih imeli naši upravljalci, ugotovimo, da jih je bilo preko 100. Večina sej je bila izven delovnega časa tako, da prevelikih zamud na delu ni bilo, proizvodnja zaradi sej ni trpela.

V letošnjem letu pa čakajo naše organe upravljanja težje naloge, toda z discipliniranim delom in s prizadevanjem pri delu, bomo tudi te težkoče prebrodili.

D. M.

KAKO CINK KONTROLIRA KOROZIJU

(Nadaljevanje)

Vrednost cinka za korozijsko zaščito bomo bolje spoznali, če ga primerjamo s kositrom.

Ogledali si bomo kako se obnaša kos železa, ki je pocinkan in kos železa, ki je pocinjjen (pokositran), oba pa imata prebito zaščitno prevleko.

V skladu s teorijo galvanske korozije majhna poškodba cinkove prevleke ni za usodo železa pomembna. Dokler bo na površini železa kaj cinka bo železo stoođstotno zaščiteno.

Tudi primer pocinjene prebite prevleke je v skladu s teorijo galvanske korozije. Zelezo je po svoji lokaciji v galvanski vrsti nad kositrom (cinom), torej je manj plemenito od kositra in se bo zato prostovoljno žrtvovalo — rjavelo, da bi stoođstot-

no zaščitilo plemenitejšo prevleko.

Ta dva primera sta nam nazorno pokazala, kolikšna je praktična vrednost cinka za galvansko zaščito železa. V zvezi s tem se postavlja povsem naravno vprašanje: zakaj železo pocinjati?

Pocinjjenje uporabljamo le v posebne namene kadar hočemo železo zaščititi, ne smemo pa kot zaščitno sredstvo uporabiti cinka. Tak primer je pločevina, ki jo uporablja živilska industrija za embalaranje svojih izdelkov.

Cink v vseh svojih različnih oblikah ima celo vrsto rekordnih uspehov v boju proti koroziji. Cink predstavlja najcenejšo in najboljšo zaščito železa in njegovih izdelkov za industrijo in za vsakdanje življenje. Je najbolj uporabljan in iskan material na tržišču protikorozijske zaščite, odkar je bil odkrit njegov pojav, pa naj nastopa v obliki metalne prevleke, ali kot pigment oziroma anoda.

Barve na bazi cinka s pridom uporabljajo za zaščito železa, bodisi kot osnoven ali kot dekorativen premaz, oziroma kot dopolnilo metalnim prevlekam, kadar je to potrebno.

Cinkove anode že dolgo uspešno uporabljajo za katodno zaščito ladij, cevovodov in plinovodov ter ostalih naprav pod zemljo in pod vodo.

Razvoj na področju zaščite na bazi cinka je v zadnjem času prinesel mnogo novosti, ki so temeljito izboljšale dosedanje metode zaščite in uvedle celo vrsto novih. To pa je garant za še večjo afirmacijo cinka na tem področju tehnike in gospodarstva.

Hladilni stolp za industrijsko vodo v novem obratu za proizvodnjo žveplene kisline

KAKO SMO POSLOVALI

IZKORIŠČANJE ČASOVNEGA FONDA

VREDNOST TOČKE ZA LETO 1966

Elementi strukture	Leto 1965		Leto 1966	
	Ure	%	Ure	%
Možni časovni fond	5,006.462	100,00	5,179.379	100,00
Izvršene delovne ure v rednem delovnem času	4,105.126	82,00	4,319.073	81,39
Državni praznik	154.425	3,08	152.495	2,94
Letni dopust	338.102	6,75	339.408	6,55
Drugi plačani in neplačani izostanki	23.854	0,48	17.946	0,35
Državlanske dolžnosti	3.772	0,08	2.542	0,05
Bolovanje, doječe matere in nega otrok	363.431	7,26	330.501	6,38
Neopravičeni izostanki	17.752	0,35	17.414	0,34

IZVRŠENE DELOVNE URE:

V rednem delovnem času	4,105.126	95,93	4,319.037	95,30
V nadurah	174.384	4,07	213.200	4,70
Skupaj	4,279.510	100,00	4,532.237	100,00

IZVRŠENE DELOVNE URE NA ZAPOSLENEGA:

V rednem delovnem času	4,105.126	95,93	4,319.073	95,30
V nadurah			87	103
Skupaj			2.140	2.191
Povprečno število zaposlenih			1.998	2.068

Izkoristek časovnega fonda je bil izboljšan za 1,39% in sicer iz vseh naslovov. Negativen pa je porast nadurnega dela pri relativno visokem številu zaposlenih. Število izvršenih nadur ustreza letnemu časovnemu fondu 85 delavcev.

Povprečni čisti osebni dohodek na 208 ur

Razdobje	Leto 1965		Leto 1966		Indeks 1965:1966
	N-din	Razdobje	N-din	Razdobje	
I—VII	656,60	I—XII	919,89	140,10	
VIII—XII	781,02	I—XII	919,89	117,78	
I—XII	698,66	I—XII	919,89	131,66	

Obrat	Vrednost točke		Preseg norme v %
	— neto		
Predpražarna in žveplena kislina	1,28		0,24
Aglomeracija	1,30		5,60
Topilnica I. in II. peč	1,25		—
Topilnica III. in IV. peč	1,27		—
Topilnica V. peč	1,27		—
Topilnica VI. peč	1,28		—
Topilnica VII. peč	1,27		—
Topilnica VIII. peč	1,29		—
Topilnica IX. peč	1,26		—
Topilnica X. peč	1,27		—
Thede peči	1,28		—
Cinkovo bello	1,18		8,23
Keramika	1,29		7,64
Skupne službe topilnice	1,27		—
Plinarna in kotlarna	1,26		8,11
Skupne službe metalurgije	1,27		—
Valjarna cinkove pločevine	1,29		4,78
Cinkografija	1,29		8,20
Oblikovalnica cinkove pločevine	1,36		0,46
Žlebovi in cevi	1,34		5,66
Cinkova žica	1,31		—
Skupne službe predelovalnih obratov	1,29		—
Kromov galun	1,43		—
Na-hidrosulfid in metalit	1,33		—
Na-sulfid	1,36		—
Litopon — stari	1,29		—
Litopon — novi	1,31		—
Povprečje litopona	1,31		—
Svinčevi oksidi	1,38		—
Superfosfat	1,36		11,85
Povprečje superfosfata	1,36		1,40
Ultramarin	1,36		—
Modra galica	—		—
Modri baker	1,36		—
Skupne službe anorganske kemije	1,36		—
Kemični obrat III — Mozirje	1,33		8,92
Skupne službe obrata Mozirje	1,33		—
Laboratorij	1,31		—
Organska kemija	1,29		—
Priloga dela	1,29		—
Strojni oddelek	1,29		10,17
Gradbeni oddelek	1,29		4,14
Merilni oddelek	1,29		5,29
Elektro oddelek	1,29		6,39
Strokovne službe	1,29		4,55
Družbena prehrana	1,29		4,60
Energetika	1,32		—
Nova žveplana	1,30		—

POVPREČJE PODJETJA:

1,29

3,47

(Nadaljevanje na 6. strani)

DELOVNA RAZMERJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Največji premiki so bili v obratu topilnica, ker so delavci zapuščali delo zaradi težkih delovnih pogojev. V tem obratu se je v letu 1966 zaposlilo 180 delavcev, odšlo pa jih je 136, iz česar vidimo, da so bili tudi v topilnici premiki večji za 25%. Delni vzrok za večji premik v topilnici je bil tudi v tem, ker je ta obrat zaradi razširjene proizvodnje povečal število zaposlenih za okoli 30 delavcev.

Večji premiki so bili še v ob-

ratih pražarna, mehanična delavnica in anorganska kemija. V teh obratih so se v glavnem usposabljali delavci za nove obrate, kar je bil tudi razlog, za tako veliko število novo zaposlenih, sicer bi migracija delovne sile bila približno ista, kot v letu 1965.

Največ prekinitev delovnega razmerja v letu 1966 smo imeli zaradi razdrtja in to kar 35% od skupnega števila izstopajočih. Na drugem mestu so disciplinski odpusti, ki jih je bilo 75 ali 19%. Iz zadnjega je razvidno, da so se v letu 1966 disciplinski odpusti občutno zmanjšali, čeprav na drugi strani ugotovljamo, da se disciplina ni izboljšala. Najbolj masovni izstopi so v dobi poskusnega dela v Cinkarni. Od skupnega števila delavcev, ki so zapustili podjetje je 85% tistih, ki imajo v Cinkarni do 3 let delovne dobe, le 15% pa je takih z daljšo dobo.

Delni razlog velike migracije je bila tudi možnost zaposlovanja v tujini.

Notranjih premestitev je bilo 206 ali povprečno 17 na mesec. Število premestitev je večje za 20% od leta 1965. Največ premestitev je bilo po službeni potrebi kar znaša 50% od vseh premestitev. Na drugem mestu po številu so premestitve po predlogu zdravnika, ko je bilo iz zdravniških razlogov potrebno premestiti delavca na ustrežnejše delovno mesto.

V letu 1966 je bilo izrečenih 171 kazni zaradi kršitve delovnih dolžnosti, to je približno toliko, kot v letu 1965, kar je dokaz, da se disciplina ni bistveno izboljšala. Manj je bilo predlaganih le izključitev iz delovne organizacije, bilo pa je zato izrečenih nekaj več ostalih moralnih kazni.

Največ izrečenih kazni je bilo zaradi neopravičenih izostankov in zaradi neizpolnjevanja delovne dolžnosti. To dokazuje, da je v kolektivu še precejšnje število takih, ki se ne želijo podrežati redu, kakršnega si je zahtal naš delovni kolektiv in ga legaliziral v svojih normativnih aktih. Mislimo, da bodo morali o tem izreči zadnjo besedo predstaviški organi kolektiva.

F. T.

Nov »čudežni otrok« kemije

Najnovejši v vrsti »čudežnih otrok kemije« je »COLLO — Telklar« čistilo za ekran iz proizvodnega programa »COLLO — Reincolodium — Köln, GmbH«. Gre za specialno čistilno in vzdrževalno sredstvo za televizijske ekrane, očala in leče — predvsem pri optičnih napravah. »COLLO — Telklar« čisti na takšen način, ki je posebno primeren za optična stekla. Razen tega ostane na očiščenem predmetu tanek anti-statični film, ki odbija prah od stekla. To pa še ni vse! Preparat vpliva na predmete tudi v tem smislu, da preprečuje nabiranje vlage in orositev.

CINKARNAR

5

Ugotovitev dohodka in njegova razdelitev za leto 1966

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ugotovitev dohodka za leto 1966, kakor tudi njegova delitev je po pravilniku o delitvi čistega dohodka prikazana enotno, to je za podjetje kot celoto. Prvotno delitveno razmerje, ki je bilo postavljeno s tem pravilnikom leta 1962, in sicer 81 % za osebne dohodke in 19 % za sklade, je bilo v zadnjih letih večkrat izmenjeno. Na to so vplivali razni faktorji, ki so urejevali odnose med družbeno skupnostjo in podjetjem.

Tako je bila na 10. redni seji centralnega delavskega sveta, dne 29. decembra 1965 sprejeta delitev dohodka za leto 1966 in sicer 78 % za osebne dohodke in 22 % za sklade. Ob predložitvi polletnega obračuna 1966 pa je centralni delavski svet na svoj 4. redni seji, dne 1. avgusta 1966 potrdil delitve-

mo razmerje in sicer 76 % za osebne dohodke ter 24 % za sklade. Ta odnos je upoštevan tudi pri razdelitvi ugotovljene dohodka za leto 1966.

Z ozirom na obstoječe predpise o ugotavljanju dohodka na podlagi vnovčene realizacije izkazujemo za leto 1966 celoten dohodek takole:

	N-din
— celotni dohodek	263,769.876,52
— izredni stroški	4,009.774,71
— poslovni stroški	212,839.529,80
— dohodek	42,920.572,01

Predlagana delitev dohodka je utemeljena z ugotovljenimi rezultati poslovanja, ki se odražajo: v povprečju obsega poslovanja za 38,29 %, v povprečju

fizičnega obsega proizvodnje za 18 %, v povečanju proizvodnosti dela za 14,8 %, v povečanju dohodka za 23 % (po metodi napram letu 1965), v povečanju izvoza za 8 %.

PREDLOG DELITVE DOHODKA

	N-din
Doseženi dohodek	46,920.572,01
— 76 % za osebne dohodke	35,659.634,73
— prispevek v skupne rezerve gospodarskih organizacij	579.308,92
— rezervni sklad podjetja	872.375,30
— prispevek za obnovo Skopja	207.771,24
— poslovni sklad	8,101.481,82
— sklad skupne porabe	1.500.000,00
	46,920.572,01

KRITJE IZPLACANIH OSEBNIH DOHODKOV

	N-din
— realizirani osebni dohodki	34,462.018,32
— doseženih 76 % za osebne dohodke	35,659.634,73
— razpoložljivi osebni dohodki	1,197.616,41

ki se uporabijo:

	N-din
a) za formiranje rezervnega sklada osebnih dohodkov (po 8. členu Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov)	500.000
b) za delno pokritje regresa in nadomestila za dopuste 1966	452.799
c) za delno pokritje obračunanega in neizplačanega učinka za oktober, november in december 1966	244.817,41

PREDLAGANA DELITEV DOHODKA ZA LETO 1966 NAM DAJE NAPRAM DELITVI ZA LETO 1965 NASLEDNJE RAZMERJE: (v N-din)

	1965	%	1966	%	Indeks 1966:1965
Dohodek	38,129.292,28	100	46,920.572,01	100	123
Prispevek v rezervni sklad: — obvezni del	788.697,57	2,1	872.375,30	1,9	111
— neobvezni del	—	—	—	—	—
Prispevek v skupne rezerve gospodarskih organizacij	496.330,41	1,3	579.308,92	1,2	117
Za osebne dohodke	24,961.285,38	65,5	34,346.498,22	73,2	—
Izločeno v sklad skupne porabe za stanovanjsko izgradnjo	—	—	1,313.136,51	2,8	—
Za osebne dohodke bruto	24,961.285,38	65,5	35,659.634,73	76,0	143
Prispevek za obnovo in graditev Skopja	178.205,50	0,5	207.771,24	0,4	117
Za poslovni sklad	7,959.033,42	20,9	8,101.481,82	17,3	102
Za sklad skupne porabe	3,745.680,00	9,7	1,500.000,00	3,2	40

Izobraževanje cinkarnarjev v preteklem letu

V preteklem letu je naš Center za strokovno izobraževanje izvedel vrsto strokovnih tečajev, ki jih je obiskovalo preko 230 članov kolektiva. Poleg tega pa center vodi metalurški oddelek tehnične srednje šole — o tem bomo poročali v prihodnji številki.

Tečaj za vodje mostnih tekalnih dvigal. Program obsega teoretični in praktični del. Teoretični del je sestavljen iz sedmih predmetov in obsega 216 ur. Pri praktičnem delu pa mora vsak kandidat opraviti 32 ur vožnje na žerjavu. Tečaj je obiskovalo dvanajst slušateljev, sedem pa je uspešno zaključilo izpite.

Seminar za varstvo pri delu. Da bi zmanjšali nesreče v proizvodnih obratih smo organizirali masovni seminar, v katerega smo zajeli vse mojstre, od delkovodje in skupinovodje v proizvodnih obratih. Seminar je obiskovalo 106 kandidatov, ki so bili razdeljeni v pet študijskih skupin. Preizkus znanja smo napravili na podlagi testov, 99 kandidatov je teste pozitivno rešilo in bo le sedem kandidatov moralo ponovno odgovarjati na teste.

Tečaj za kurjače destilacijskih peči v toplilnici. Že nekaj let organiziramo tečaje za kurjače v toplilnici. V preteklem letu je tečaj obiskovalo petnajst delavcev, izpite pa je uspešno končalo enajst delavcev.

Tečaj za kurjače parnih kotlov z mehanim kurjenjem. Ker je povpraševanje po teh kadrih zelo veliko in jih na razpis ni mogoče dobiti, smo organizirali tečaj, katerega se je udeležilo šestnajst kandidatov. Na tečaj smo sprejeli tudi takšne kandidate, ki še nimajo izpolnjene predpisane pogoje, to je predpisano prakso, ki jo zahteva Pravilnik o strokovni

izobrazbi za opravljanje izpitov za delo na energetskih napravah in tlačnih posodah s tem, da bodo izpite opravili po preteku predpisane prakse.

Tečaj za VK delavce strojne obrata. Zaradi vse večje potrebe po dopolnilnem teoretičnem znanju, ki se zahteva po profilu za VK delavce smo sestavili program in organizirali tečaj. V prvi tečaj smo povabili vse, ki zasedajo ustrezno delovno mesto ter nimajo dvanajset let delovnega staža. Tečaj obiskuje štirinajst kandidatov.

Tečaj za VK delavce v obratu kemija II. Tudi v tem obratu je obratovodstvo zahtevalo, da si morajo vsi delavci, ki zasedajo VK delovna mesta izpopolniti teoretično znanje. Zato smo organizirali tečaj, ki ga obiskuje dvanajst delavcev.

Poleg navedenih tečajev in seminarja smo v okviru Delavske univerze v Ljubljani, organizirali še **pisno šolanje o varnosti pri delu** za vodilne kadre, ki se ga udeležuje 55 inženirjev in tehnikov iz našega podjetja ter osnovno šolo in sicer oddelek za odrasle, 5 in 6 razred.

Dopisujte v
naš list!

GASILCI VSE LETO PRIZADEVNI

Minilo je eno leto in podobno, kakor vse službe smo tudi gasilci nekaj napravili. Marsikdo nam očita: »Suj ni nič gorelo«, vsak pa ne pozna dela službe požarne varnosti in sploh dela gasilskega duštva.

Mi gasilci svojega dela ne obešamo na veliki zvon, smo skromni, vendar imamo za seboj kar precej opravljenega dela. Čeprav smo skromni, je vendarle prav, da kolektiv seznanimo z delom, ki smo ga v preteklem letu opravili.

Društvo šteje štirideset aktivnih članov; poleg tega ima služba požarne varnosti zaposlenih šest gasilcev, ki opravljajo gasilsko službo. Člani so imeli skupno 54 vaj, na katerih so

prebili 748 ur v svojem prostem času — po službi. Poleg tega so se udeležili dveh tekmovanj v okviru občinske gasilske zveze in so se za to morali še posebej pripraviti. Sodelovali so pri štafeti mladosti, udeležili so se tudi pogrebov umrlih gasilcev v celjski občini.

V minulem letu je v našem podjetju izbruhnilo štirinajst začetnih požarov in je bilo vseh štirinajst v kralji zadušnih.

(Nadaljevanje na 8. strani)

PRESKROMNA AKTIVNOST

Od 2.187 zaposlenih v Cinkarni je letovalo v preteklem letu manj kot 200 članov kolektiva.

Naš delovni kolektiv posveča precejšnjo pozornost možnostim organizirane letne rekreacije — letovanja. V ta namen razpolagamo s precejšnjimi kapacitetami. Ze dlje časa imamo osemnajst ležišč v počitniškem domu v Logarski dolini in dvanajst ležišč v počitniškem domu v Piranu, katerega solastniki smo z dvema ljubljanskima podjetjema. Lani pa smo pridobili še počitniški dom »RINKA« v Solčavi, ki ima 30 ležišč.

Preostale potrebe so bile v preteklem letu krite s pogodbenim najemanjem dodatnih kapacitet. Tako je bilo mogoče letovati še v Supetru na Braču, v Biogradu na moru in v Tijesnem pri Šibeniku.

V letu 1966 je Cinkarna pridobila še dva objekta, ki pa še nista začela obratovati. To sta dom v Sladki gori in pa »Petelinjek« v Gornjem gradu. Sladka gora bo imela trinajst, »Petelinjek« pa, po adaptaciji, celo 48 ležišč. Z usposobitvijo teh objektov bomo kar podvojili naše počitniške kapacitete; skupaj bo na razpolago 121 ležišč. Medtem, ko bo dom v Sladki gori začel obratovati že letos, pa bo za »Petelinjek« pripravljen idejni projekt.

V lanskem letu je letovalo v Supetru na Braču 132 starejših in približno 60 otrok, v Biogradu na moru 48 ljudi, v Tijesnem 57, v Logarski dolini 74, v Rinki 52 in v Piranu 83 ljudi. Skupaj je bilo torej nekaj nad 500 dopustnikov, vključno z otroci. Od tega pa je bilo le 191 članov kolektiva, ostali pa so bili svojci zaposlenih. Torej od skupnega števila zaposlenih v našem kolektivu (31. decembra 1966 — 2. 187) je letovalo 191 ljudi ali 8,7 %.

Pomembnejši razlog takšnega stanja je izplačevanje regresa za letovanje in vožnjo na dopust v gotovini. Tako je bilo veliko nenamenske potrošnje. Upoštevati pa je potrebno tudi dejstvo, da so bili prevozi na dopust še posebej plačevani in pa to, da je bilo potrebnih preko 8.000 N-din za pokritje stroškov za neizkoriščena ležišča, oziroma negativne razlike v poslovanju doma v Piranu, ki je nastala zaradi prenizke, neekonomske cene penziona. Še bolj kot nenamenska potrošnja pa zaskrbljuje dejstvo, da je bila v kolektivu več kot jasno navzoča potreba po letni rekreaciji tako skromno zadovoljena.

S predpostavko, da je določen del zaposlenih v večji meri orientiran na redna letna letovanja smo pripravili določeno primerjavo. Zaposlene smo razdelili v dve skupini:

a) inženirji, tehniki oddelkovodje, uslužbenci itd.

b) delavci, skupinovodje in ostali.

V prvi skupini je pri nas zaposlenih 376 ljudi ali 17,18 %, v

drugi skupini pa 1.811 ljudi ali 82,82 %. Od teh jih je letovalo iz prve grupe 76 ali 20,02 %, iz druge grupe pa le 90 ali 4,11 %. Če k temu dodamo še podatek, da je kar 50 ljudi iz druge grupe letovalo brezplačno (iz prve grupe je teh 15) je situacija še bolj zgovorna pa čeprav je potrebno pri oceni teh podatkov upoštevati še vrsto faktorjev (kmečki življenjski pogoji, tiste zaposlene,

ki imajo stalno prebivališče precej oddaljeno in tam preživijo dopust, itd.).

Naj dodamo še podatke o kvalifikacijski strukturi tistih, ki so letovali: NK — 2, PK — 7, K — 68, VK — 26, SU — 43 in VU — 20.

Dejstvo, da ima višina osebnega dohodka oziroma dohodek na družinskega člana močan neposreden vpliv na število ti-

stih, ki letujejo, je brez dvoma nesporno. (Sedaj zbiramo tudi te podatke).

Razmere so dokaj jasne. Z ozirom na izredno tesno povezanost ekonomike (produktivnost oziroma njen sestavni del — intenziteta) z organizirano rekreacijo pa je prav, da povečamo, da bo krepitev materialne osnove za rekreacijo (tu mislimo predvsem na objekte) le enostranski ukrep, če ne bomo z organizirano aktivnostjo in stimulacijo (regresij) zagotovili kar se da največje (po obsegu in kvaliteti) izkoriščanje te materialne osnove preko članov našega kolektiva.

FOTOAMATERJI SO ZBOROVALI

Kot je običaj, da neka organizacija vsako leto poda obračun dela, je imel svoj občni zbor tudi foto kino krožek naše Ljudske tehnike. Po kratkem formalnem delu je vodja krožka tovariš Pavle Žele podal svoje poročilo.

Foto kino krožek je bil aktiven. V preteklem letu smo priredili dva tečaja, začetniškega in nadaljevalnega. Vsi udeleženci tečajev in vsi fotoamaterji so imeli priliko udeležiti se izleta kot uspešnega zaključka in da praktično potrdijo pridobljeno znanje. Organizatorji so morali zadnji hip menjati večji avtobus za manjšega, in še ta ni bil zaseden. Morda je bilo krivo slabo vreme v Celju, ali zgodnja ura odhoda? Res je bila v Bohinju megla, na Voglu pa jih je sprejelo sonce. Do poldneva pa je bil odprt razgled tudi na Bohinj in odkritih mnogo lepih motivov.

Naši fotoamaterji so se uveljavili tudi na razstavah v Črni gori, Novem Sadu in v Krškem. Eden je razstavljal tudi na razstavi športne fotografije v Ljubljani. Od povsod so prišla z vrnjenimi slikami tudi priznanja, razen iz Slovenskih Konjic, kamor smo poslali izbor res dobrih fotografij. Naziv fotoamaterja III. razreda smo podelili dvema našima članoma, ki sta se najbolje uveljavila na teh razstavah.

Skupina pri foto kino krožku se je začela ukvarjati z ozkotračnim filmom. Dosežkov njenega dela še nismo videli, vendar pričakujemo na prvem sestanku, da bomo videli film, ki ga je ta skupina sama posnela, razvila in montirala. Seveda bi za uspešno delo te skupine potrebovali še mnogo dodatnih aparaturov, najnujnejše pa je gotovo dober magnetofon.

Kar pa je graje vredno, je dejstvo, da se fotoamaterji niti enkrat v letu nismo »vsedli skupaj« in ocenjevali slike, se pogovarjali o novejši tehniki snemanja in prikazali svoje diapozitive, kar bi bilo zanimivo za vsakega.

Prav tako smo kritizirali nove prostore, ki so še bolj utes-

njeni, kot so bili prejšnji. Kljub temu pa našim članom še manjka discipline pri uporabi temnice, saj puščajo za seboj od fiksirja in razvijalca, umazane posode in ne preveč čista tla.

Iz diskusije po poročilu je bilo mogoče izluščiti naloge, ki jih je občni zbor zadal novemu odboru krožka.

Poleg skupine za filmanje naj bi bila ustanovljena skupina za barvno fotografijo, ki bi delala izključno za Ljudsko tehniko. V načrtu je tudi daljši film ob jubileju Ljudske teh-

nike. To bo težko uresničiti, ker so za tak plan potrebna tudi denarna sredstva. V kolikor bodo zainteresirani, bodo spet organizirani tečaji za pridobitev osnovnega znanja in tudi nadaljevalni tečaji.

Več pozornosti bomo morali posvetiti stalnemu stiku med fotoamaterji. To pomeni, več razgovorov starejših in bolj izkušenih fotoamaterjev z manj izkušenimi, posredovanje znanja in prakse.

Prav tako je občni zbor sklenil, da bo moral vsak, ki uporablja temnico, obvezno izdelati tudi svoje najuspešnejše posnetke za razstavo Ljudske tehnike.

Eden izmed predlogov je bil, da bi sedaj, ko Ljudska tehnika poseduje mali avtobus, izlete prirejali bolj pogosto, saj je v naravi v vsakem letnem času dovolj motivov, ki so vredni ovekovčenja na fotografiskem negativu.

Po diskusiji je bil izvoljen novi odbor, katerega vodja je tovariš Pavle Žele.

Končni sklep je bil, da se bomo za obveščanje članov o krožkih in o drugih stvareh, v večji meri posluževali našega glasila.

Vabimo k sodelovanju vse, ki jim je slikanje v razvedrilo in želimo, da bi se nas prihodnje leto zbralo še več, ko bomo spet podajali obračun dela.

Rasti

Sprejem novih delavcev v podjetju

GASILCI PRIZADEVNI VSE LETO

(Nadaljevanje s 6. strani)

(Nadaljevanje)

Po tej logiki ne bi smeli nikogar od nestrokovnjakov voditi v podjetje, ker bi jim to škodovalo. Obisk podjetja je lahko neučinkovit, če ni združen s primerno razlago in če ogled vodi oseba, ki se ne zaveda, da je laiku težko razlagati. Pri ogledu podjetja je najbolje, če dobi novinec vpogled v celoto, čeprav je pri velikih podjetjih to težje organizirati. V takem primeru lahko organiziramo ogled sosednjih oddelkov, kj so v neposredni povezavi z delom bodočega delavca.

Sirom po svetu in tudi pri nas že mnogo podjetij daje informacije novosprejetim delavcem s primernimi brošurami s podatki o podjetju. Bošure so lično opremljene, vsebujejo fotografije o podjetju in o delu. Vsebina take brošure je namenjena delavcu, pisana je v poljudni obliki. Navadno vsebuje tudi pravila o varnosti pri delu, kakor tudi vse ostale predpise, ki veljajo v podjetju. Ker pa sta izdelava in tisk take brošure draga, se lahko poslužimo cenenejšega načina in sicer, razmnoževanja brošure na ciklostilnem papirju. Na ta način prihranimo denar, namen pa je kljub temu dosežen.

Kot smo že ugotovili, vpliva pri sprejemu novega delavca

cela vrsta faktorjev, ki vplivajo na to, da se novosprejeti dobro oziroma slabo znajde na svojem delovnem mestu. Eden takih činiteljev je prav gotovo skupina, s katero bo novosprejeti v prihodnje delal. Ljudje smo že po naravi taki, da vsakega novosprejetega po strani gledamo. Morda se bojimo za svoje delovno mesto, ker je novinec lahko sposobnejši od nas, ali pa enostavno za to, ker se je s prihodom novince spremeniло tisto vsakdanje vzdušje. Če skupina z odporom sprejme novince, ima to v večini primerov za posledico, da novosprejeti že po nekaj dneh zapusti podjetje pa najsi je bil predhodni sprejem še tako brezhibno izveden. Sledi torej, da moramo tudi skupino v kateri bo novosprejeti odslej delal, pripraviti na to, da pride novinec. Kako skupina neprijateljsko ali pa vsaj ravnodušno sprejme novo osebo bomo najbolje ponazorili z nekaj ilustracijami, ki ponašajo dogodek na vlaku. Iz izkušenj vemo, da se na vlaku skupina zelo hitro formira in že gleda na novodošlega neprijazno.

Take pobude si lahko zamišljamo tudi v podjetju in seveda jih moramo že v samem začetku preprečiti.

V enem primeru smo imeli pripravno stanje ker je zaradi močnega deževja pretela nevarnost poplav. Člani so se na znak alarma v velikem številu odzvali pozivu, tako da smo bili pripravljeni na vsako akcijo.

Poklicni gasilci opravljajo svojo službo v vsaki izmeni in imajo na skrbi, da je orodje in oprema vedno v brezhibnem stanju — kolikor je to mogoče zaradi zastarlosti orodja; nadalje skrbijo za ročne gasilne aparate v obratih, da so redno pregledani, ravno tako za ostalo opremo kot so sodi z vodo, zaboji s peskom, opozorilni napisi in skrb, da so hidranti v brezhibnem stanju ter, da so omarice stalno opremljene tako, da se jih lahko v nesreči vsakdo posluži. Poleg omenjenega morajo stalno obiskovati obrate in opozarjati predpostavljene in člane kolektiva, kaj in kako je treba ukrepati, da bi ne prišlo do požara.

Požarno varnostna služba oziroma poklicni gasilci so v preteklem letu 82-krat pomagali pri črpanju vode iz kanalov, raznih jaškov in napajali razne naprave z vodo ob okvarah v različnih obratih. Poleg tega so tudi dežurali z dihalnimi aparati ob čiščenju raznih kanalov in ob rekonstrukcijah kanalov in plinskih naprav. Vsi gasilci — stalno zaposleni in 12 prostovoljev — so člani reševalne ekipe podjetja; ti so ob raznih nesrečah v obratih nudili po-

nesrečencem prvo pomoč, če je bilo to potrebno in jih tudi prenesli v ambulanto ali pa odpeljali v bolnišnico. Ta ekipa ima redne vaje vsakih štirinajst dni.

Kakor smo že omenili poklicni gasilci stalno skrbijo za ročne gasilne aparate. Poudariti moramo tudi to, da so v nekaterih obratih odgovorni zelo dosledni in skrbijo za brezhibnost opreme, medtem, ko so nekateri zelo neodgovorni. Predvsem hočemo povedati to, da pravočasno obvestijo požarno varnostno službo, da pride prekontrolirat oziroma popraviti ročne gasilne aparate. Ker imamo v našem podjetju skupno že reko 200 ročnih gasilnih aparatov, je z njimi precej dela. Zato apeliramo in naprošamo vodstva, da nas opozorijo, če bi slučajno požarno varnostna služba pri svojih rednih pregledih katerega spregledala. Skrb za požarno varnost v podjetju naj bi bila naša skupna skrb, ker to ni monopol gasilske službe, temveč je vsak državljan dožan preprečiti požar in s tem obvarovati kolektiv pred nesrečo.

V tem sestavku smo na kratko prikazali delo gasilcev v preteklem letu. Menili smo, da moramo kolektivno pojasniti vsaj del našega dela. Želimo, da bi nas v letošnjem letu spremljala sreča, da ne bi bilo nesreč, kajti nesreče nam prinašajo le škodo, ki jo končno občutimo prav vsi.

S. L.

Analiza nesreč in pregled rezultatov v preteklem letu

Iz zbranih podatkov ugotavljamo, da se nam je v letu 1966 število nesreč povečalo za 6%, število izgubljenih dni pa za

11,6%. In sedaj primerjava najvažnejših podatkov iz evidence poškodb:

	1965	1966
Število zaposlenih	2.047	2.123
Število poškodb pri delu	287	304
Število poškodb na poti	38	56
SKUPAJ VSEH POŠKOB	325	360
Število poškodb pri delu na 100 zaposlenih	14	14,3
Število izgubljenih dni zaradi poškodb pri delu	4.376	4.884
Število izgubljenih dni zaradi poškodb na poti	1.409	1.391
SKUPAJ VSEH IZGUBLJENIH DNI	5.785	6.375
ŠTEVILO IZGUBLJENIH DNI ZARADI POŠKOB PRI DELU NA 1 ZAPOS.	2,14	2,25

Naš delovni kolektiv lahko uspešno prispeva k zmanjševanju števila in resnosti poškodb pri delu v samem podjetju. Poškodbe na poti v službo in iz službe se dogajajo izven podjetja ter vsako prizadevanje glede zmanjšanja števila teh poškodb

ima več ali manj karakter administrativnih ukrepov. Tudi analiza teh poškodb ne more biti objektivna, ker jih že zaradi časovne razlike od poškodb do prijave in zaradi pomanjkanja očitvev, ne moremo kontrolirati.

PREGLED REZULTATOV V POSAMEZNIH EKONOMSKIH ENOTAH

	Število poškodb		Število izgubljenih dni		Število poškodb na 100 zaposlenih		Število izgubljenih dni na 1 zaposlenega	
	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965
Metalurgija	150	123	2.396	1.834	24,8	22,0	3,81	3,28
Predelovalni obrati	22	21	406	390	10,3	10,5	1,91	1,94
Kemija I in III	47	40	546	779	17,2	14,8	2,00	2,89
Kemija II	6	10	89	131	8,0	14,3	1,09	1,87
Vzdrževalni obrati	57	59	783	728	16,2	16,6	2,23	2,05
Ostalo — uprava	22	34	665	514	3,8	5,8	1,14	0,87

Po primerjavi z letom 1965 ugotavljamo naraščanje števila poškodb in tudi števila izgubljenih dni.

V katerih ekonomskih enotah beležimo naraščanje? Iz pregleda rezultatov v posameznih enotah je razvidno, da se bo treba v ekonomski enoti metalurgija lotiti resnejšega reševanja vprašanja varstva pri delu. Samo sistematsko izvajanje varstvenih

ukrepov v okviru preventivnega preprečevanja in zainteresiranost vseh vodilnih in nadzornih kadrov, bo omogočilo izboljšanje dosedanjih slabih rezultatov.

Tudi v valjarni in predelovalnih obratih ter v vzdrževalnih obratih je potrebno z vsoto resnostjo začeti reševati probleme varnosti pri delu.

ANALIZA VZROKOV POŠKOB PRI DELU

Vzrok	Metalurgija						Predelovalni obrati		Kemija I in III		Kemija II		Vzdrževalni obrati		Ostalo		Skupaj	
	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	
Neprevidnost	62	10	18	4	29	13	136	169										
Neprevidnost in slaba organizacija dela	28	2	2	—	4	3	39	33										
Neprevidnost in zastarele strojne naprave ter prostori	16	3	5	—	3	1	28	23										
Neprevidnost in pomanjkljiva kontrola varstvenih ukrepov	15	1	4	1	9	—	30	13										
Nedisciplinarnost	9	1	9	—	6	1	26	21										
Slaba organizacija dela	3	—	1	1	1	—	6	11										
Zastarelost strojev, naprav in prostorov	4	—	3	—	2	3	12	6										
Opuščanje varnostnih ukrepov od nadzornega osebja	3	1	3	—	2	1	10	6										
Pomanjkanje poklicnih izkušenj	5	2	—	—	—	—	7	4										
Ni vzrokov — motnje v tehnološkem procesu	5	2	2	—	1	—	10	1										
SKUPAJ:	150	22	47	6	57	22	304	287										

Razpredelnica nam pove, da je bilo 44,7% vseh poškodb zaradi neprevidnosti, malomarnosti in tudi lahkomišelnosti samih poškodovancev, zaradi ne-

upoštevanja varnostnih ukrepov nediscipliniranih posameznikov 8,6%, zaradi neprevidnosti vezane s slabo organizacijo dela, pomanjkljive strojne na-

prave ali transportnih sredstev 31,9%.

Iz te analize ugotavljamo, da osebni faktor predstavlja 85,2% vseh nesreč. Ostalih 14,8% odpade na izrazito slabo organiza-

cijo dela, zastarelost strojev in naprav, pomanjkanje poklicnih izkušenj in opuščanje varstvenih ukrepov in kontrole s strani nadzornega osebja.

ANALIZA POŠKOB PRI DELU PO DEJAVNOSTIH

Dejavnost	Metalurgija						Predelovalni obrati		Kemija I in III		Kemija II		Vzdrževalni obrati		Ostalo		Skupaj	
	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	
Proizvodni proces	84	10	21	2	5	—	122	104										
Vzdrževanje — popravila	11	3	3	—	41	—	58	73										
Interni transport	15	4	10	2	7	1	39	69										
Nakladanje — razkladanje	15	3	8	—	2	15	43	11										
Čiščenje, mazanje, vzdrževanje reda	19	2	4	2	1	1	29	19										
Raziskave, rekonstrukcije, investicije, ostalo	6	—	1	—	1	5	13	11										
Skupaj:	150	22	47	6	57	22	304	287										

Iz razpredelnice ugotavljamo, da je število poškodb naraslo: pri proizvodnem procesu za 17,3%, pri nakladanju in razkladanju za 251,0%, pri čiščenju, mazanju in vzdrževanju reda za 52,6%.

Zmanjšanje števila poškodb opazimo pri internem transpor-

tu, predvsem v obratih — 50,8% (transportni oddelek samo za 7,8%). Pri vzdrževalnih delih je bilo za 20,7% manj poškodb (vzdrževalni obrati samo za 3,4%), kar pomeni, da moramo tudi ta uspeh pripisati vzdrževalnim ekipam v posameznih obratih.

ANALIZA POŠKOB PRI DELU PO POŠKODOVANIH DELIH TELESA

Del telesa	Napor											Udarec	Uboj	Zastrupitev	Stisnjenost	Padec	Opekline Električni tok	Ostalo	Skupaj	Leto
	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966	1965	1966									
Roka	—	42	21	—	41	9	20	—	—	—	—	133	1966							
	2	36	38	—	47	5	18	—	—	—	—	146	1965							
Rama	1	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	5	1966							
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1965							
Oko	—	2	—	—	—	—	19	1	10	32	1966									
	—	—	—	—	—	—	13	—	9	22	1965									
Glava	1	15	—	—	1	10	—	—	27	1966										
	—	18	—	—	—	13	—	—	31	1965										
Noga	5	23	—	—	13	4	41	—	1	87	1966									
	2	23	3	—	5	6	23	—	—	62	1965									
Trup	1	3	—	—	1	2	3	—	—	10	1966									
	—	6	—	—	3	3	2	—	—	16	1965									
Hrbet	2	1	—	—	—	2	3	—	—	8	1966									
	3	4	—	—	—	1	2	—	—	10	1965									
Dihala	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	1966									
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1965									
Skupaj	10	87	21	2	55	20	97	1	11	304	1966									
	7	87	41	—	55	15	71	—	11	287	1965									

Iz analize poškodb po poškodovanih delih telesa vidimo, da nam je naraslo število opeklin, in sicer opekline očesa za 44,4% in opekline nog za 40,3%. Opekline očesa so bile v obratih kemija I (neuporaba osebnih zaščitnih sredstev) in tudi deloma v vzdrževalnih obratih in topilnici. Pri opeklinah nog prednjači topilnica.

Iz te kratke analize ugotavljamo, da obstaja možnost zmanjšanja števila in resnosti nesreč. Naša naloga je poopravi pozornost delovnim pogojem v posameznih ekonomskih enotah in obratih, kjer iz analize poškodb opazimo večanje števila

nesreč, ponavljanje nesreč ali resnejše nesreče. Zmanjšanje števila in resnosti nesreč bomo dosegli predvsem z discipliniranim izvajanjem varnostnih ukrepov ter s stalnim izboljševanjem delovnih pogojev.

Zavedati se moramo, da z zmanjševanjem števila nesreč in obolenj istočasno zmanjšujemo prekomerne izdatke podjetja, ne glede na to, da smo to dolžni že v okviru humane skrbi za človeka.

NESRECE PRI DELU - NESREČE PRI DELU - NESREČE PRI DELU - NESREČE PRI

V mesecu decembru je bilo 21 poškodb pri delu s 422 izgubljenimi dnevi in 3 poškodbe na poti s 135 izgubljenimi dnevi, skupaj 24 poškodb s 577 izgubljenimi dnevi.

Pri delu so se poškodovali

V AGLOMERACIJI

Petra JAZBNIŠKA je sodelavec, ki ni imel dosti poklicnih izkušenj pri kopanju aglomerata udaril s krampom po glavi.

Ivan TRŠAN si je poškodoval desno nogo, ko je šel po stopnicah z aglomeracijskega traku, spodrsnil je na tiru.

V TOPILNICI

Anton ČERNEJSEK je vzel čistilec za čiščenje retort, ki je bil naslonjen na zid poleg drugih, pri tem je čistilec, ki je stal poleg tega pričel drseti po zidu ter udaril poškodovanega po levi roki.

Miha KAJTNA je opazoval polnjenje saržirnega bunkerja. Pri tem je naredil nekaj korakov nazaj ter padel v odprtino za odpadne retorte.

Jože KLOPOTAN ni upošteval varnostnih ukrepov ter je čistil mrežo transportnega traku med obratovanjem. Pri tem je dobil desno roko med transportni trak in valj in si jo poškodoval v zapetju.

Milan VOK si je poškodoval prst z grebljico, ko je čistil silos z ogorki. Medtem, ko je potiskal grebljico v silos, je zadel s prstom desne roke ob rob odprtine.

Mileta DJAKOVICA je pri je-manju orodja nekdo sunil, da je padel na modele in si poškodoval glavo.

V VALJARNI

Leopold KOLAR je valjal svinčene bloke, pri tem mu je en blok zbil klešče v obraz pod oko.

Drago SIVKA je pri tehtanju izgubil ravnotežje in se z levo roko naslonil na vroče platine, opeknel si je prste.

V KEMIJI I

Stanko TACIGA je iz japonskega izpraznjeval ostanke izluženega barijevega sulfida. Ker ni nosil zaščitnih očal, mu je brizgnila tekočina v oko.

Danilo KRSTIČ ni uporabljaj zaščitnih očal pri pretakanju lužine, zaradi tega mu je lužina brizgnila v oko.

Roman BRGLEZ je zapiral pokrov odprtine na nuči. Ker pokrova ni mogel zatesniti, je udaril po pokrovu s kosom železa; pri tem mu je brizgnila v oko raztopina barijevega sulfida. Ni uporabljaj zaščitnih očal.

Mirko DEBELJAK se je pri transportu superfosfata v vagon spotaknil in padel; pri tem mu je ročaj ročnega vozička odrgnil kožo na dveh prstih desne roke.

Jovo MILEKIČ je hotel med obratovanjem odstraniti krpo iz polnilca mlina za fosfat. Pri tem mu je polnillec zgrabil roko ter mu poškodoval tri prste.

Ivanu ARZENSKU je spodrsnilo in je padel, ko je transportiral superfosfat v vagon; pri tem mu je ročni voziček poškodoval prste na levi roki.

V MEHANIČNI DELAVNICI

Franc FERLEŽ je vezal cevi na novem rezervoarju za zveple-

no kislino. Ker ni imel zaščitene obraz, ga je brizg kisline opeknel po obrazu.

Hinko CIVILAH si je poškodoval palec desne roke pri dviganju osi za tlačilec cinkovega belila.

V GRADBENEM ODDELKU

Vinko BLAGOTINSEK je pri prevažanju opeke v japanerju zadel v steno in si poškodoval prst desne roke.

V TRANSPORTNEM ODDELKU

Aksenti NINIČ je zapiral strešna vrata posebnega vagona. Pri tem je udaril z levo roko ob ročico vrat.

Budimir GRKOVIČ je name-

ščal vilice na most viličarja. Ker so se mu vilice snele, se je udaril v dlan leve roke.

V SKLADIŠČU

Anton GOBEC si je pri zlaganju papirnatih vreč poškodoval prst na desni roki.

Poškodbe na poti

Anton FILEJ se je peljal s kolesom v službo. Zaradi goste megle ga je zadel avtomobil. Pri padcu si je poškodoval nogo v gležnju.

Faik SINANI je ob prihodu na delo nerodno prestopil prag varilnega prostora; leva noga se mu je zataknila med vrata in si jo je poškodoval v kolenu.

Anton FRIŠEK je na poti v službo padel ter si poškodoval roko in nogo.

Tekmovanje pevskih zborov v Štorah

Društvo DPD Svoboda, Štore, je dne 21. januarja 1967 v prostorih kulturnega doma Železarne Štore priredila tekmovanje pevskih zborov. Tekmovanja se je udeležilo devet zborov in sicer: Moški pevski zbor Svoboda Polzela, Oktet Prosvetnega društva Teharje, Ženski pevski zbor DPD Svoboda Žalec, Moški pevski zbor Prosvetnega društva Laško, Moški pevski zbor Prosvetnega društva »Ivan Cankar« Celje, Oktet »Risto Savin« DPD Svobode Žalec, Moški zbor DPD Svoboda Celje, Moški zbor DPD Svoboda Žalec in Moški pevski zbor DPD Svoboda Štore.

Predsednik DPD Svobode Štore tov. Aleksander Kranjc je v pozdravnem govoru dejal, da se je prireditelj rodila v želji, da bi poživili slovensko narodno pesem. Poudaril je, da je na področju amaterskih pevskih zborov zadnje čase občutiti znatno stagnacijo, ker je v Sloveniji le malo kvalitetnih pevskih zborov, če izzamemo tiste, ki se s to zvrstjo glasbe profesionalno ukvarjajo. Včasih, je dejal tovariš Kranjc, ni bilo slovenskega področja, kjer ne bi občasno prirejali tekmovanja pevskih zborov, danes pa, kljub množici zborov, ne dosežemo več tiste kvalitete, ki bi jo pevski zbori morali dosegati.

Ko je govoril o vzrokih takega stanja, je dejal: »Z dvigom standarda se je dvignila tudi želja po zasebnem življenju.

Ljudje presedimo ure in ure ob televizijskih sprejemnikih in le s težavo se damo pogovoriti, kadar gre za udeležbo pri tej ali oni kulturni dejavnosti, ali pa, kadar gre za obisk te ali one prireditve. Slovenska narodna pesem je del nas samih, je v nadaljevanju dejal tovariš Kranjc, »in zapostavljanje slovenske pesmi pomeni zapostavljanje nas samih.«

Pevski zbori, ki so se udeležili tekmovanja, so pokazali, da

je njihovo petje plod skrbnega in trudapolnega dela. Posebno je treba pohvaliti Moški pevski zbor DPD Svobode Celje, Moški pevski zbor Prosvetnega društva Laško, Moški pevski zbor »Ivan Cankar« Celje, Moški zbor iz Polzela ter oba zbor iz Žalca.

Pokrovitelj prireditve je bil Upravni odbor Železarne Štore, Delavski svet pa je odobril potrebna finančna sredstva za podelitev treh nagrad. S tem so samoupravni organi Železarne Štore pokazali veliko mero ra-

zumevanja za kulturno prirediteljstvo, s čemer so nedvomno vllili poguma mladim ljudem, ki imajo voljo in veselje do prirejanja takšnih in podobnih kulturnih večerov.

Želimo, da bi bilo takih prirediteljstev še več, saj je to najboljša zagotovilo, da slovenska narodna pesem ne bo postala žrtev starega pravila, da pomeni dvig standarda istočasno poglbelj folkloru.

L. P.

IZLETNIKOVI IZLETI V TRST ZA 41 N-din

Trst ni samo trgovsko mesto, ki zaradi cen blaga privablja številne Slovence, ampak je tudi zanimivo turistično mesto.

Naseljeno je bilo že zelo zgodaj. V 12. stoletju pred našim štetjem je bilo tu gradišče, v 6. stoletju pred našim štetjem se pojavi že ime Tergeste, Rimljani so prišli sem leta 178 (lepo ohranjeno gledališče ter zid), ki so na moč preganjali tudi Kristjane — med njimi Justa, katerega so mučili in leta 303 utopili.

Trdnjava sv. Justa je turistično atraktivna točka, ki je vredna ogleda. Grad, spomeniki, cerkev, razgled in še bi lahko naštevali. Zato pravimo v Trstu niso samo trgovine, tudi druge stvari so lepe in vredne ogleda. Velikokrat pa se v naši lhti na to niti ne spomnimo.

Družbeni plan razvoja Jugoslavije do leta 1970

(Nadaljevanje)

V skladu s sistemom gospodarjenja in razvojne politike morajo biti sredstva za investicije uporabljena predvsem za modernizacijo obstoječega

strojnega parka in vlaganje v panoge in dejavnosti, pri katerih imamo komparativne prednosti in je pričakovati najhitrejši rezultate.

dolžnosti z ostalimi elementi sistema, kakor tudi predpis, s katerim se bodo nosilci investicijske izgradnje morali obvezati, da zaključijo pogodbe z izvajalci del in dobavitelji opreme v fiksnih zneskih. Takšna politika mora vplivati na stabilnost na področju investicijske potrošnje. V času od 1966. do 1970. leta bodo sredstva federacije angažirana samo na osnovi obvez srednjeročnega plana. Vse eventualne nove obveze se bodo lahko sprejele šele na osnovi posebnih zakonov, kjer bodo morali biti predvideni vsi izvori sredstev za pokritje teh obvez. Federacija daje v načelu svojo udeležbo za nove obveze na podlagi enotnih kriterijev zainteresiranim investitorjem in bankam v skladu z zakonom o bankah in kreditnih poslih. Vse obveze federacije v obdobju 1966 do 1970 se bodo pokrivalo iz formiranih virov s tem, da se posebni prispevki za kritje njegovih obvez v investicijah ne smejo uvajati po letu 1966. Sredstva federacije bodo v glavnem uporabljena za razvoj gospodarsko nerazvitih področij, za dovršitev preostalih obvez po letu 1970, ki izhajajo iz tega plana in to za dovršitev proge Beograd-Bar, del avtoceste »Bratstvo in edinstvo« od Bašinog sela do Babune, začetih energetskih objektov in obvez po zakonih o financiranju melioracijskih objektov.

Struktura skupnih bruto investicij v osnovne fonde:

	1965	1970
Skupne investicije	100,0	100,0
Gospodarske investicije	63,4	62,8
Negospodarske investicije	36,6	37,2
Družbeni standard	33,1	36,9
Družbeni, državni organi in službe	3,5	0,3

S predvideno strukturo bruto gospodarskih investicij v obdobju od 1966 do 1970 v primerjavi z obdobjem od 1961 do 1965 se bo zmanjšala udeležba investicij v industriji in prometu, a istočasno se povečujejo vlaganja v kmetijstvo skupno z vodnim gospodarstvom in v turizmu. V okviru investicij, ki so namenjene za samo industrijo, se bo v prihodnjem obdobju povečala udeležba za energetiko in metalurgijo.

nja v kmetijstvo skupno z vodnim gospodarstvom in v turizmu. V okviru investicij, ki so namenjene za samo industrijo, se bo v prihodnjem obdobju povečala udeležba za energetiko in metalurgijo.

Bruto gospodarske investicije v osnovna sredstva:

	Novo cene		
	1961—1965	1966—1970	
Gospodarske investicije	100,0	100,0	6,7
od tega:			
— industrija	52,9	50,7	4,6
— kmetijstvo	12,9	14,7	12,1
— gozdarstvo	1,6	1,8	9,4
— gradbeništvo	2,9	2,9	4,8
— promet	20,5	19,2	8,2
— trgovina in gostinstvo	7,7	9,0	7,1
— obrtništvo	1,7	1,7	9,2

Predvideva se, da bodo sredstva za modernizacijo, rekonstrukcijo in razširitev obstoječih kapacitet znašala okoli 75% od bruto gospodarskih investicij v osnovna sredstva družbenega gospodarstva. Amortizacija je treba v glavnem koristiti za modernizacijo in rekonstrukcijo obstoječih kapacitet.

skih izplačil. V dosednji praksi pri investicijah je bil zelo pogost primer, da te investicije niso bile pokrite z dohodkom, restriktivne mere, ki so bile uvedene v zadnjem času in se še predvidevajo, morajo v prihodnje nivo investicij spraviti v normalne okvire, da ne bo prišlo do prebijanja fronte investicij in s tem omogočanje raznih negativnih vplivov.

V prihodnje morajo biti vsa investicijska vlaganja vsklajena s stvarno razpoložljivimi sredstvi s ciljem, da se ta sredstva čimprej aktivirajo. Ta politika bo dosežena na ta način, da se bodo sredstva koncentrirala v posameznih panogah za tiste objekte, ki bodo lahko v tem času tudi zaključeni, gradnje ostalih objektov pa bodo morale biti prenešene v naslednje obdobje. Za dosego tega cilja bodo sprejeti ukrepi, ki bodo določali, da se v sedanji situaciji odstopi od izgradnje nekaterih objektov, ki ne predstavljajo pogoja za ustvaritev ciljev v tem planskem obdobju.

Vse poslovne banke in ostali nosilci družbenih sredstev morajo že v letošnjem letu vskladiti svoj program z razpoložljivimi sredstvi, pri tem pa morajo upoštevati pravočasne priprave za investicijsko izgradnjo in da so ustvarjeni pogoji za skrajšanje aktiviranja teh objektov. V teku leta 1966 bo sprejet zakon o investicijski izgradnji, ki bo preciziral pravice in

Z. I. vprašanje: Z bratom stanujem v stanovanju, ki ga je on dobil od podjetja, pri katerem je zaposlen. Sedaj zahteva, da se bo izselil iz tega stanovanja, če mu kdaj preneha delovno razmerje v tem podjetju. Prosim za pojasnila, ali mora brat podati takšno izjavo še sedaj, ko je vendar že precej časa zaposlen pri tem podjetju, in kakšne so posledice.

Odgovor: Zakon o stanovanjskih razmerjih (Ur. l. SFRJ 11/66) v svojem 67. členu pravi, da lahko oseba, ki stopa v delovno razmerje, poda pismeno izjavo, da se bo izselila iz stanovanja, ki ji je dano v uporabo, če ji iz kakršnega koli razloga preneha delovno razmerje, na podlagi katerega ji je bilo dano stanovanje v uporabo. Če bi delavec dal tako izjavo, mu lahko podjetje, pri katerem je zaposlen in ki mu je dalo stanovanje, stanovanjsko pogodbo odpove, četudi mu delovno razmerje preneha brez njegove zahteve ali krivde. V takem primeru mu mora podjetje ob izselitvi iz stanovanja preskrbeti samo najpotrebnejše prostore. Pod najpotrebnejše prostore štejejo prostori, ki varujejo stanovalca pred elementarnimi neugodami in njegovo pohištvo oziroma opremo pred poškodbami. To so sicer zelo stroge odredbe, predvidene za posebne primere, ko se predvideva, da bo delovno razmerje verjet-

no trajalo samo določen čas. Zato se te odredbe uporabljajo samo v primerih, ko se taka izjava daje pri stopanju na delo in je v tej odredbi ponovno naglašeno, da izjava mora biti dana pri stopanju na delo. Zaradi dejstva, da lahko dajalec take izjave pride v zelo težek položaj, se citirana odredba ne more ekstenzivno uporabljati tudi v drugih primerih, in sicer, da se taka izjava da tudi v času, ko delovno razmerje že traja.

Seveda ni ovire, da bi podjetje, ki je dalo stanovanje v uporabo, ne zahtevalo take izjave tudi pozneje, v času trajanja delovnega razmerja, če jo je seveda delavec voljan dati. Vendar pa taka izjava ne bi imela pravne učinka v primeru, da delavcu preneha delovno razmerje brez njegove zahteve ali krivde. Tako podana izjava ne bi mogla izključno služiti kot podlaga v sodnem postopku za uspešno odpoved stanovanjske pogodbe. Če pa bi delovno razmerje prenehalo na zahtevo delavca ali pa po njegovi krivdi, potem pa bi podjetje itak lahko odpovedalo stanovanjsko pogodbo delavcu zaradi tega, ker ji 67. člen omenjenega zakona daje pravico do odpovedi, če delovno razmerje nosilcu stanovanjske pravice preneha na njegovo zahtevo, ali zaradi samovoljne zapustitve dela, ali zaradi izključitve iz delovne skupnosti ipd. V poslednjem primeru pa torej ni pomembno, ali taka izjava obstaja, ali ne.

Obvestilo

Obveščamo zainteresirane članke kolektiva Cinkarne, da bo v marcu 1967 začel pouk v 7.—8. razredu osemletke.

Prijave sprejema Center za strokovno izobraževanje delavcev (tel. 851, 854) do 25. februarja 1967.

Center za strokovno izobraževanje delavcev

**Dopisujte
V NAŠ LIST**

Pri cinkarniških sosedih

(Nadaljevanje)

Rudar: »Osebnost nistem doživel, pač pa je pred leti zasulo sodelavca, ki je izgubil življenje. Ravno sem začel malcat,« nadaljuje rudar, »ko je pričelo pokati in se osipati v bližini; šel sem pogledat kaj je in ko so mi povedali, da je Franca zasulo, sem šel nazaj malcat.«

V tem trenutku pa je v bližini zagrmel top in globok lom; iznad glav so začeli padati kosi premoga, med nami pa je nastala panika, bežati nismo imeli kam, kajti povsod so bili gosti železni podporniki in pa tema. Medtem ko smo mi tako prestrašeno gledali kam bi se čimprej skrili, so rudarji mirno naprej delali in se nam na skrivaj posmehovali zaradi našega strahu. Naš vodja, tovariš Kostečnik je s svojo lučjo posvetil v ozek hodnik, mi pa smo z rudarskim »srečno« zapustili rudarje na »čelu« in se hitro napotili za njim.

Po ozkih hodnikih, preskakujoč transporterje, smo prišli v malo širše, kjer smo lahko zravnali zvito hrbtnico. Se 500 metrov po ozkem hodniku do »ruskega« stroja, ki koplje hodnike, in spet smo bili v prostornem hodniku, po katerem je pihal močan zračni tok, ki ga velik ventilator vpahuje v jamo. Na koncu smo si še ogledali

velik drobilec, skozi katerega gre ves izkopen premog. Nakladnega stroja pa žal nismo utegnili pogledati. Napotili smo se k dvigalu, ki nas je potegnilo 400 metrov visoko, na površino.

Pri izhodu smo oddali naše luči in akumulatorčke. Prav posebnost pa se nam je prilegla kislavoda, ki nam jo je preskrbel tovariš Kostečnik. Takoj smo odšli v lepo urejene kopalnice, kjer smo se pod toplimi tuši skopali.

Ker pa nam je bil čas skopo odmerjen, smo se s skromnimi besedami zahvalili in poslovlili od tovarišev, ki sta nas spremljala in odhiteli proti izhodu, kjer nas je že čakal avtobus.

Zapustili smo rudnik s posebnim vtisom. Ob tem pa sem se spomnil besed, ki sem jih slišal v Topru, da bi dekleta iz Topra morala priti v Cinkarno, da bi videla kako se kurh služi. Mi pa bi lahko skoraj iste besede uporabili v primerjavi Cinkarna — Rudnik; namreč cinkarnarji bi morali videti, kako se služi kruh v rudniku.

Pri našem ogledu rudnika skoraj nismo mogli verjeti resničnemu dejstvu, da je velenjski rudnik na evropski višini mehanizacije. Saj nikjer ni transporta v vagončki, sta nam trdila tovariša Kostečnik in ing.

Jelen, ampak so povsod speljani gumijasti in verižni transporterji. Večina hodnikov je osvetljena, povsod je ventilacija in še vrsta sodobnih naprav, ki jih imajo rudniki le v najbolj razvitih državah. Ob tem pa sem se tudi spomnil naših delavcev, ki odhajajo v tujino na delo, običajno v rudnik, in tistih, ki tako radi hvalijo tuji in zaslužek tam. Ne upoštevajo pa pogojev v katerih delajo naši delavci v tujini.

Prispeli smo v TERMOELEKTRARNO SOSTANJ, Čeprav je bilo že dokaj pozno, ura je bila že 19, je vratar takoj poklical dežurnega inženirja in nas takoj seznanil z varnostnimi predpisi, ki smo jih morali upoštevati v termoelektrarni. Po izpolnitvi predpisanih listin in ureditvi ostalih formalnosti so nas pustili v termoelektrarno.

Po stezi med lepo urejenimi travniki smo prišli v prostor, v katerem je bila razstavljena maketa elektrarne. Dežurni inženir nam je razložil strojne naprave v elektrarni in nas seznanil s splošnimi podatki, kot so npr. moč elektrarne, poraba premoga, vode itd. Nato pa smo se odpravili na ogled naprave. Prvo smo si ogledali velike parne koile, nato parne turbine in generatorje in na koncu komandne prostore. Vse

to je bilo v lepih velikih in svetlih steklenih dvoranah, za razliko od rudnika, kjer je vse v temi. Za nas je bil v termoelektrarni bolj zanimiv način organizacije dela, kot pa delovni proces. Kajti strokovna razlaga komplicirane avtomatizacije bi nam bila težko dojemljiva.

Zaradi kratkega časa, ki smo ga imeli na razpolago, smo morali zapustiti Termoelektrarno Soštanj in smo se spet znašli v našem avtobusu. Se polurni odmor v lepo urejeni restavraciji »Delavski klub« v Velenju in smo se o 21.20 odpravili proti Celju.

V manj kot pol ure nas je naš spretni šofer avtobusa, tovariš Fric, pripeljal spet pred našo Cinkarno.

S tem smo uresničili del programa ekskurzij in izletov, ki si ga je zadal tovarniški komite ZM Cinkarne v zadnjih mesecih svoje mandatne dobe. Istočasno pa smo spoznali, da se na tem področju dejavnosti mladinske organizacije da z dobro organizacijo marsikaj narediti z malo denarja in z malo časa, za kar je pri nas največji problem.

Prepričan sem, da bo tudi v tem delovnem obdobju novi TK ZM zajel v svoj program podobne izlete in ekskurzije, za kar pri cinkarniški mladini vlada posebno zanimanje.

NOVICE IZ SLG - CELJE

Letos že dve premieri

V petek, 20. januarja 1967 je bila premiera LA MALQUERIDE, znanega dela Jacinta Benavente. Delo je režiral Dino Radojević, član Zagrebškega dramskega gledališča in docent za dramsko igro na Akademiji za igralsko umetnost v Zagrebu; scenografija je po zamisli Miše Rašića; kostumografinja je bila Alenka Bartlova; delo je prevedel prof. Mirko Vivod, lektor Majda Križajeva.

Prizor iz
LA
MALQUERIDE

Lani smo praznovali stoletnico JACINTA BENAVENTEJA (12. avgusta 1866 — 14. julija 1954). enega največjih dramskih pisateljev španskega rodu, ki je za svoje delo prejel 1922. leta Nobelovo nagrado.

Rodil se je kot sin uglednega otroškega zdravnika v Madridu. Po smrti svojega očeta je študiral pravo, nato pa je prepotoval Evropo in kasneje še Ameriko. V tem času se je najprej ukvarjal z žurnalizmom. Leta 1909 je osnoval gledališče za otroke, nekaj časa pa je vodil Špansko narodno gledališče. Ostal je vse do smrti v Madridu.

Letno je napisal tudi po šest del — kajpak ne enake vrednosti — zapustil jih je več sto. Benavente se je boril proti patosu, proti lažnemu idealizmu, ki je bil posledica popolnega pomanjkanja socialne zavesti.

S takšno usmeritvijo je razumljivo popolnoma prelomil z literarno tradicijo prejšnjega stoletja. Zahteval je popolno resnico od

gledališča. Zaradi raznolikosti literarnega ustvarjanja so ga primerjali z Gerhartom Hauptmanom, Shawom in Pirandelom, najti pa je tudi povezavo s Shakespeareom, Molièrom in Ibsenom.

Poleg komedije za lutke (tako se glasi v podnaslovu) LOS INTERESES CREDDOS v (Zupančičevem prevodu »Ideali in koristi«) bo slovenska javnost seznanjena še z drugim bolj znanim delom španskega dramatika. Prvo delo je bilo pred leti igrano v Ljubljani. LA MALQUERIDA (Grešno ljubljena) je kmečka drama, napisana pa je bila 1913. leta. To je drama strasti iz španske ljudske miselnosti. Ideja oziroma fabula je preprosta: Raimunda se je kmalu po smrti svojega moža vnovič poročila s simpatičnim Estebanom, za katerega je mislila, da bo skrben gospodar in drugi oče njeni hčerki Acaci. Prvo se je uresničilo, drugo pa je šlo po zlu. Hči je zasovražila moža, ki je stopil na mesto njenega

Cinkarnarjema

OB ODHODU

Ob odhodu iz kolektiva Cinkarne na novo delovno mesto pri Vatrostalni — Zenica se celotnemu delovnemu kolektivu, predvsem pa vsem tistim, s katerimi sem dolgo vrsto let v prijateljskih odnosih delil težave in veselje pri delu, iskreno zahvaljujem. Preteklo je osemnajst let, ko sem postal član kolektiva, ki se ga bom s ponosom in spoštovanjem vedno rad spominjal in želim, da bi tudi nadaljnje sodelovanje z njim bilo v najlepših ter uspešnih odnosih.

Miloš Kovač

»KOME KAPOM, KOME ŠAKOM«

pravi šrbski narodni pregovor. Sicer pa nobeden gospodar ni tako pravičen, da ne bi kdaj pa kdaj krivično odrezal kruh. No ja! Kdor dela, ta tudi greši. Tako je tudi na naši novi žvepleni kislini.

Kaj hočemo, smo pač ljudje zmotljivi. Bilo je dela, bilo je napak, žveplena pa le stoji. Stoji v zahvalo in ponos vsem tistim, ki so karkoli prispevali

in sodelovali pri izgradnji. Tako je prišel 29. november in z njim slavnostna otvoritev nove žveplene kisline, čeprav del nje obratuje že dobre tri mesece. Vendar to naj bi bil čas, da bi javno dali zahvalo in priznanja za vse usluge vsem tistim, ki so sodelovali pri izgradnji in montaži.

Izpolnitev plana v Železarni Štore

Železarna Štore je dosegla letni plan za leto 1966 s 93,16 %. Letni plan za preteklo leto je bil sicer realno postavljen, kar dokazujejo tudi rezultati jeklarne, valjarne, livarne sive litine in šamotne (glej tabelo), vendar pa zaradi večjih planskih odmikov plavža in valjev plan ni bil izpolnjen.

Obrat	%
Plavž	77,50
Jeklarne	101,36
Valjarne	101,38
Livarna	102,58
Valji	81,06

Ko izrečemo zasluge, se ne hote spomnimo vseh tistih, ki so bili že od samega začetka, ali pa so morda tudi kar pred kratkim prišli sodelovat. Zasluge imajo predvsem vodilni iz investicijskega sektorja. Enega od tistih smo ohranili v lepem spominu, ali žal ni več med nami. Zasluge so imeli ljudje iz Termoelektra, pa tudi delavci od Ingrada.

Priznanja pa nista bila deležna samo dva drobna črva, ki sta vrtala in vrtala neumorno že od samega začetka, delala in prispevala tudi svoj delež.

Pa se vprašamo: kdo je merodajen za nagrajevanje naših

članov, ali so to posamezniki ali je to kolektiv? Za 29. november so bila podeljena priznanja v obliki nagrad za zasluge pri novi žvepleni kislini. In tako so bili nagrajeni ljudje iz drugih podjetij. Slavnostna zakuska pri tem tudi ni manjkala. Vendar se vprašujemo, ali so tisti, ki so sestavljali listo nagrajencev, sploh vedeli, kdo je vse delal na tem novem objektu in koliko časa je kdo delal?

Torej nepravilnosti se dogajajo, toda napake se dajo popraviti. Samo vžigosana krivica se ne da izbrisati.

Ra-Fra.

Samotna 98,20

Skupaj 93,16

Neizpolnitev plana plavža izvira predvsem iz omejitev elektroenergije in iz okvar na vodu visoke napetosti torej iz nepredvidenih momentov, ki so bistveno angažirali proizvodnjo plavža. V prihodnjem letu bodo te težave v veliki meri odstranjene, ker je zagotovljena električna energija za deset mesecev.

Livarna valjev je tako glede proizvodnje, kakor tudi po doseženem dohodku znatno izpod predvidevanj družbenega načrta. Zunanji vzroki so v tem, da so se nekatere naše valjarne,

predvsem Železarna Zenica, preusmerile na uvoz valjev, s čimer so se naročila zmanjšala. Deloma pa je iskati vzroke za tako stanje v postavitvi novih valjarniških prog, ki zahtevajo drugačne vrste valjev, katerih tehnologijo izdelave je treba še utrditi.

Dopisujte v CINKARNAR

očeta ter ji »ugrabil« materino ljubezen. To sovraštvo pa se z leti sprevrže v svoje nasprotje, v podzavestno, kasneje pa še zavestno pregrešno nagnjenje do očima Estebana, ki prav tako skriva v sebi pošastno razklanost, ki ga žene v obup in celo v zločin. Čeprav ima rad svojo ženo in čeprav želi storiti vse, da bi pred svetom in sebi dokazal, da noče biti in ostati samo to, kar je utrujeno v ljudeh že tisočletja pa ga sama kretnja pastorka Acacie spravi v novo brezumje, da je pripravljen za to svojo strast ponovno ubijati. Bolj ko je med očimom in pastorko načet odnos, bolj ko ga ona sovraži, bolj ga ljubi.

To je preprosta, veličastna drama ljudskih strasti, ki ne potrebuje posebne razlage. Ljudje so dani taki, kakršni so, posebne okolnosti pa pripomorejo k temu, da se njihova skrta nagnjenja razvijajo v smeri, ki poruši ustaljene navade in sproži katastrofo.

DINO RADOJEVIĆ se je šolal na ljubljanski Akade-

miji za igralsko umetnost, bil je najbližji učenec enega največjih jugoslovanskih režiserjev dr. Branka Gavella. Od 1951 do 1953. leta je delal s Herbertom Grünom v Prešernovem gledališču v Kranju, zatem pa je odšel v Zagrebško dramsko gledališče, kjer je še zdaj, sprejel pa je tudi docentsko mesto na zagrebški Akademiji za igralsko umetnost. Pred svojim dokončnim odhodom v Zagreb je še v Celju 1954. leta postavil na oder svojega znamenitega »Hamleta«. Režiserja Radojevića odlikuje velik smisel za poglobljeno in znansirano psihološko igro, za ritmično odrskega dogajanja, občutek za mizansceno in za žlahtno, pridvignjeno igralsko govornico.

—)(—

Pred dnevi je Slovensko ljudsko gledališče Celje uprizorilo satirično delo Zarka Petana: BESEDA NI KONJ.

Nedavno je bila v Mestnem gledališču ljubljanskem uprizoritev Petanove

satirične lepljenke v štirih dejanjih BESEDA NI KONJ. Delo je avtor ponudil tudi našemu gledališču, ki bo to »satirično lepljenko« uprizorilo z drugim režiserskim prijemom. Režiser FRANCI KRIZAJ je delo postavil v »televizijski studio« (scena: Andrej Novak in Franjo Cerar) in tako je uprizoritev dobila okvir televizijsko-satirične lepljenke v štirih zaporednih prenosih: politika, gospodarstvo, ljubezen in razno. Nastopal bo mešani zbor »Nezadovoljni Kranjci«: Borut Alujevič, Branko Grubar, Pavle Jeršin, Drago Kastelic, Minu Kjudrova, Marjanca Krošlova, Mija Mencerjeva, Andrej Nahtigal in TV napovedovalka Nada Božičeva.

Delo povezuje splet satiričnih skečev, zgodb in aforizmov v obliki, kakor smo jo doslej srečevali pri slovenskih satirikih. Pri Petanu lahko z veseljem ugotovljamo, da je še bolj pogumno in brezkompromisno segal v jedro pojavov in problemov, že bolj naravnost. Ker ima sa-

tira na celjskem odru že lepo tradicijo — v Sloveniji smo jo pred leti začeli uprizorjati prvi — bomo tudi v prihodnjih sezonah skušali najti ustrezne tekste, zanje pa bomo kajpak še naprej iskali kar najbolj moderen in izviren način uprizorjanja.

ZARKO PETAN je stalno angažiran režiser Drame SNG Ljubljana in vodja Male drame v isti ustanovi. Piše satire, humoreske pa tudi celovečerne gledališke in televizijske tekste.

FRANCI KRIZAJ je prišel v SLG Celje v prejšnji sezoni in je zdaj naš stalno angažirani režiser ter član strokovnega kolegija (umetniškega vodstva). Poprej je bil v svobodnem poklicu. Na oder je postavil vse vidnejše slovenske novitete Dominika Smoleta, Primoža Kozaka in druge.

Pri premieri imajo še svoj delež Saša Pavličeva (kostumografska), Edo Goršč (glasbena oprema), Majda Križajeva (lektor) in Majda Sevnikova (koreografija)

Praktični nasveti

LEDENE ROZE na oknih so sicer ljubek zimski okras, toda onemogočajo nam pogled na prosto in steklo poka, če se nakopiči na njem debelejša plast ledu.

Ce umijemo okno z vodo, v kateri smo raztopili kuhinjsko sol, bo v nekaj minutah čisto, nakar natremo šipe z glicerinom. Ne delajmo tega s toplo vodo, da nam šipe ne popokajo.

*

DRSALKE so dragocene za telesno vzgojo otrok in odraslih. Z otvoritvijo novega drsališča v Celju je ta vrsta rekreacije dostopna slehernemu našemu otroku. Cesto vidimo na drsališču že 4 do 5 letne otroke. Če so si s poprejšnjimi igrami, s skakljanjem in telovadbo dovolj utrdili noge, zlasti sklepe, bodo v drsanju lepo napredovali. Brž ko obvladajo že začetne težave, potrošijo pri drsanju vedno manj moči in gre potem vse igraje. Drsanje razvija spretnost, čut za hitrost in ravnotežje. Otroci, ki se drsajo, bodo pozneje tudi hitreje napredovali v smučanju.

*

FIRNEŽEVE MADEŽE lahko odpravimo s toplim terpentnovim oljem ali špiritom. Zastarele madeže moramo najprej natreti s čistim oljem, nasoljenim maslom in raztopjenim milom. Na svilenih tkaninah te madeže izperemo v krompirjevem škrobu, potem pa očistimo s terpentnovim oljem ali kafirnim špiritom.

Preprečevanje sajavosti — štednja olja

POVEČAN IZKORISTEK MINERALNEGA OLJA V OLJNIH PEČEH ZA OGREVANJE STANOVANJA

Zaradi različnih pogojev dimnega vleka, ki je odvisen od krajevnih prilik, mineralno olje pogosto v pečeh na olje ne izgori popolnoma, čeprav so standardi za tovrstna goriva že zelo zahtevni. Neizrabljeni plini gredo skozi dimno cev v kamin, ali pa se nabirajo že v peči kot saje. Tukaj pomaga naprava za štednjo olja Original — Arlölu firme »Intermess«.

To je preizkušena iznajdba, ki se je v praksi dobro obnesla. Vstaviti jo je mogoče v gorilni lonc — brez montaže. Po približno petnajstih minutah se naprava razžari in pritegne neizrabljene oljne pline, jih med zavoji nizkotlačno komprimira, da brez ostankov zgorijo. S tem je dosežen največji možni izkoristek izgorevanja olja in to predvsem pri regulaciji na najmanjšo vrednost pretoka olja. Praktično je situacija naslednja, če kurimo brez naprave za štednjo olja na stopnji 2, zadostuje po namestitvi naprave 1. stopnja.

»Arolu« je po svoji zgradbi enostaven in robusten. Sestavljen je iz dveh spiral različnih premerov, ki tičita druga v drugi in sta s tremi sponkami čvrsto zvarjeni v stabilni stolpič, sestavljen tako rekoč iz dveh sten. Na osnovi posebno oblikovanih postavkov meri priležna ploskev na gorilnem loncu nekaj manj od kvadratnega milimetra. Tako skrajno majhen dotik s površino preprečuje nastanek korozijskih luknjic na podlagi. Za izdelavo spiral so uporabili odporno plemenito kovino, ki je galvansko prevlečena s slojem bakra. »Arolu« je treba še namestiti na sredini hladnega gorilnega lonca in nato prižgati po običajni metodi. Po petnajstih minutah kurjenja se razžari zgornja polovica spiralnega stolpiča in pomožna naprava prične dejansko delovati. Med zavoji spi-

rale se prično dvigati nizkotlačno komprimirani oljni plini kakor v kaminu in zgorijo delno v sredini in delno nad spiralami, brez ostanka, v modrem plamenu.

Rezultat je optimalni izkoristek izgorevanja mineralnega olja ter mirno gorenje brez saj tudi pri večmesečni uporabi in

pri najmanjšem vključevanju pritoka goriva. Napravo ni potrebno vzdrževati. Proizvajalec svetuje, da je treba po sezoni kurjenja skratčiti s hladne spirale tanek sloj žveplovega oksida.

Izdelujejo pet modelov, ki so uporabni za vse izparilne gorilne lonce od 3.500 do 15.000 kcal/h. Dva modela sta posebno prirejena za gorilne lonce, ki se dajo rotirati okoli tečaja.

Naši mini časi

Se nikoli ni moda tako jasno odsevala današnjega sveta kot mini moda. Iznajdljivemu kreatorju, ki je prvi s škrajami odrezal deset centimetrov krila in potegnil ženska kolena na svetlobo belega dne, pripada častno mesto v družini znamenitih ljudi našega časa. Ta človek je bil dovolj pogumen, da ukroji in zarobi eno obdobje in ni se ustrašil, če bodo takšna ženska krila razdelila svet kot se je to zgodilo že tolikokrat v zgodovini.

Zivimo v mini obdobju. Svet se ne deli več. Zdaj se skrajšuje.

Odprite katerokoli stran časopisa in preberite le naslov: »Kolektiv »Bodočnosti« je prešel na skrajšani delavnik.«

»Če hočete ostati vitki, skrajšajte en obrok.«

»Skrajšan proračun federacije.«

»Televizija skrajšala poletni spored.«

Skrajšati! Skrajšati! — To je deviza mini obdobja in ta je pogumno napisana na krilih slabšega spola.

Ljudje so začeli pisati tudi mini drame. Na vizitkah, na prtičkih... Tukaj je ena izmed mnogih ki mi je prišla v roke:

ONA: (telefonira): Halo, Milenko, si ti? ... Dunja tukaj.

ON: Skrajšaj, Dunja!

ONA: Kaj pa naj še skrajšam? Skrajšala sem zakon, skrajšala poletna krila, skrajšala žalost, skrajšala lase, skrajšala... Vse sem skrajšala, toda...

ON: Skrajšaj!

ONA: Povej kaj naj skrajšam, Milenko?

ON: Skrajšaj jezik!

ONA: Milenko, kako naj to razumem? Me ne ljubiš več, kaj?

ON: Rad te imam, toda skrajšano od 9 do 11... Zdaj pa je 11 in četrt.

ONA: Zakaj vse to, Milenko?

ON: Takšni časi so prišli. Vse moramo skrajšati.

ONA: Kaj pa potem... kaj pride pozneje? S čim na primer zdaj krajšaš osamljenost?

ON: Vlagam kumare v pивske steklenice.

ONA: Mar je to mogoče, Milenko?

ON: Mogoče, če so kumare skrajšane na širino grla.

ONA: Milenko, nedosegljiv si.

ON: Vem, toda skrajšaj!

ONA: Milenko...

ON: Skrajšaj!

ONA: Mile...

ON: Skrajšaj!

ONA: Mi...

ON: Skrajšaj!

ONA: M...

ON: Skrajšaj!

ONA: (Spušča slušalko) —

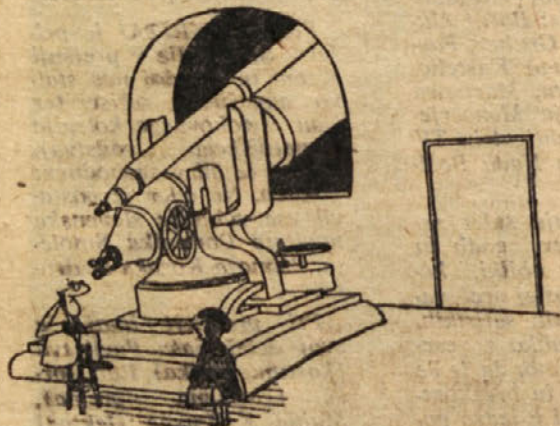
KONEC

Skrajšaj! Skrajšaj! Skrajšaj!
Se nekaj bi rad povedal o tej temi toda urednik se že mršči in kriči:

— Skrajšaj! Skrajšaj!

In tako krajšam. Takšni časi so pač prišli.

Novak Novak

— Ko si že ravno pri tem, ali bi pogledal, če je drogerija na Mestnem trgu še odprta?

TEHNIKA V LETU 2000

Vreči pogled v prihodnost, napovedati v vsaj najbolj splošnih potezah podobo razvoja tehnike prihodnosti, to je ena izmed zelo zapeljivih možnosti znanosti. Prav na področju tehnike nam prihodnost, ki sicer tako ljubosumno varuje svoje skrivnosti, dokler ne pride čas zanje, dovoljuje nekoliko odkriti zaveso. To je tudi razumljivo: vse novo v znanosti in tehniki izvira in se nagonsko razvija iz starega.

Današnji raziskovalec lahko napove marsikaj, kar bo tehnika dosegla v letu 2000. Zato mu je treba samo z nekoliko več fantazije pretehtati izsledke raziskav, ki so v našem času še v začetnih stopnjah. Nemški profesor dr. Manfred von Ardenne, je na podlagi zadnjih dosežkov znanosti, s katerimi se je seznanil ob svojem delu, po-

skusil podati nekaj napovedi o tehniki prihodnjih desetletij. Morda je najlažje določiti poglavitne smeri razvoja mehanike.

Celzijska atomska ura in odkritje Messbauerjevega efekta sta omogočila zadnja leta nekajkrat povečati natančnost časovnih meritev. Atomska ura je tako točna da bi v 1000 letih

obratovanja pogrešila le za sekundo. Danes so dane torej že trdne teoretične možnosti za merjenje časa in drugih veličin, ki so v zvezi z njim, v vseh specialnih področjih, kjer je to potrebno, in sicer z neprimerno večjo natančnostjo kakor doslej.

V vsakdanjem življenju se bodo nedvomno zelo razširile ure z miniaturnim električnim mehanizmom, ki bodo šle v času enega tedna do sekunde natančno, takšne ure ne bodo potrebovale nobenega urarja.

V geodeziji bodo natančnejše metode merjenja razdalj in kotov omogočile nanašati na karte takšne majhne spremembe v oblikovanosti zemljišča, kakršnih doslej niso mogli upoštevati.

Z razvojem elektronike, tehnike, obdelave detajlov z žarki, polprevodniške tehnike, molekularne elektronike itd., se bo v celoti zaključil proces avtomatizacije proizvodnje, ki je danes pravzaprav šele v začetni fazi razvoja. Če zdaj pride na 100 kvadratnih metrov tovarniške površine povprečno deset ljudi, bo v prihodnje enako število zaposlenih na proizvodjalni površini 10.000 kvadratnih metrov. Pri tem bodo v osnovni proizvodnji potrebni ne delavci, ampak inženirji.

Revolucionarne spremembe v tehniki so danes najbolj očitne v avtomobilski industriji. Ze zdaj inženirji mnogo razmišljajo o tem, kako zavarovati potnike pred nezgodami v avtomobilih, ki terjajo naše dni toliko žrtev.

(Dalje prihodnjic)

OSVAJANJE

Bila je ljubko dekle. Veliko mladih ljudi se je borilo za njeno naklonjenost. Toda ona si je zabila v glavo, da mora za vsako ceno osvojiti tega mladeniča.

Z veliko spretnostjo ga je nagovorila, da sta šla skupaj v kino. Predvajali so nek sentimentalni film in nenadoma je začela glasno smrkati.

— Ludvik — je zastokala Ingrid. — Tako zelo se bojim!

— Česa se bojiš? To je vendar neumnost.

On je neumen je pomislila Ingrid.

— Bova šla še kam? — je vprašala, ko je bilo konec filma.

— Kam pa bi? — je povprašal on ter jo pospremil do doma.

— Ali ne bi malo k meni? Skuhala bi kavo.

— Pozno je že za kavo — je odgovoril on — ker ne bova mogla zaspiti.

— Pripravila bom čaj! — je odgovorila ona.

— To je isto ...!

To je že obupno.

— Veste kaj, — je rekla — zgoraj v hladilniku imam še dve steklenici piva. To prijetno utruja, nato pa se sladko zaspil.

— Jaz sem že itak utrujen.

— Da — pravi ona ter se komaj obvlada — vse to je uredila narava. To so zakoni narave. Ta je na primer tudi uredila, da moška roka točno pristojala ob žensko telo, ko jo objema. Ste to že poskusili?

— Ne, nisem še. Zakaj?

— No, pa poskusite!

— Pri vas?

— Da ...!

— Torej, moja roka naj bi pristojala okrog vašega telesa.

— Da.

— To bi moral zares poskusiti, all imate centimeter?

— Zgoraj v stanovanju ga imam, boste šli ...

— Prihodnjic ga prinesite — je odvrnil mladenič, ki je komaj premagoval zehanje, se poslovil in odšel.

K. Lange

PREKLIC

Preklicujem in obžalujem žalitve, ki sem jih izrekel o tovarišu Dominiku Amonu iz Celja, Kajuhova 8 v času njegovega zdravljenja v Novem Celju.

Ivan Vidmajer

ZAHVALA

Vsem mojim sodelavcem v oddelku keramika, ki so mi tako lepo obdarovali in mi čestitali za moj pomemben praznik, se iskreno zahvaljujem.

Ivan Kolar

ZAHVALA

Vsem tovarišicam iz razvojnega oddelka se iskreno zahvaljujem za novoletno darilo.

Vojak Isfjam Mehdi

V. P. 1266/4 — Ajdovščina

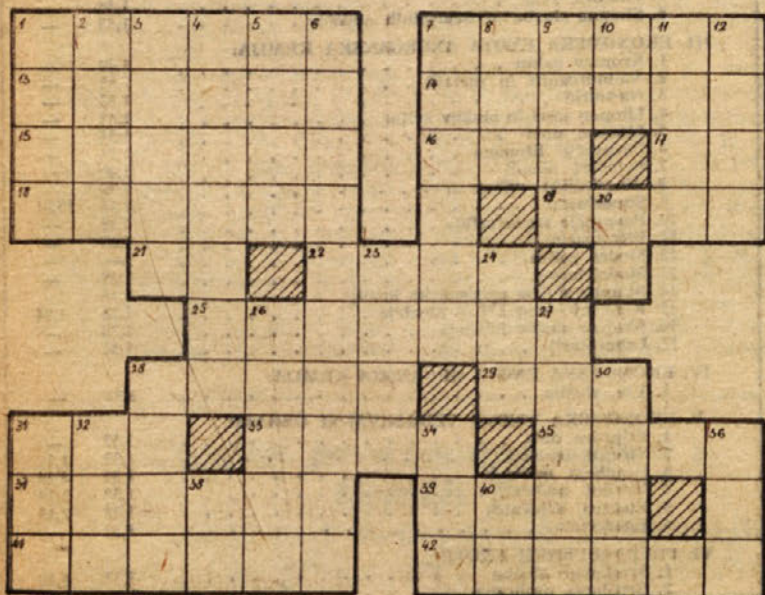
— Nič se ne vznemirjaj!
Zapisal sem si njegovo številko!

Križanka

VODORAVNO: 1. kraj v Sloveniji, kjer kopljejo cinkovo rudo; 2. kraj v Jugoslaviji, kjer

kopljejo cinkovo rudo; 13. tkanina za zavese; 14. obrednik; 15. drag kamen; 16. žensko ime; 17. kratica ustanove; 18. oseba iz legende kralj Matjaž; 19. trojica; 21. veznik; 22. kraj v Zasavju; 25. nepredvideni dogodki; 28. tuberkuloza; 29. prašek za uničevanje mrčesa; 31. mikavnost; 33. figura polinezijskega božanstva; 35. proizvod tovarne Delamaris; 37. kemični element; 39. kipi; 41. pogon; 42. del pri peči, kjer se zbira cinkov prah.

NAVPIČNO: 1. sveto mesto; 2. celjska tovarna; 3. pramen svetlobe; 4. odpornost; 5. element; 6. pokrajina v Španiji; 7. iver; 8. prestolnica evropske države; 9. letni posek; 10. avtomobilska oznaka Pule; 11. mikavnost; 12. tovarna Ilkerjev; 20. avtomobilska oznaka Reke; 23. star mož; 24. brezverec; 26. element; 27. država v ZDA; 28. vzdevek za Nemca; 30. pratež; 31. rana na želodcu; 32. naplatico; 34. ustanova za izdelavo mednarodnih standardov; 36. žuželka; 38. začetek diagnoze; 40. samoglasnik in soglasnik.

Objavljamo spored filmov, ki jih bodo predvajali celjski kinematografi od 15. februarja do 15. marca 1967.

Union

- Od 16. do 20. februarja
»GRK ZORBA«
grško-ameriški film
- Od 21. do 23. februarja
»TOLPA GROZE«
nemški film
- Od 24. do 28. februarja
»FANTOM LONDONSKE OPERE«
angleški barvni film
- Od 1. do 6. marca
»KLEOPATRA«
ameriški barvni Cs film
- Od 7. do 12. marca
»ANGELIKA, MARKIZA ANGELOV«
francoski barvni Cs film
- Od 13. do 14. marca
»DECEK, KI JE VIDEL UMOR«
jugoslovanski barvni film

Metropol

15. februarja
»LAZNI ZAKON«
italijanski barvni Cs film
- Od 16. do 21. februarja
»KLIC TROBENTE«
ameriški barvni Cs film
- Od 22. do 26. februarja
»LJUBEZEN NA PESKU«
ameriški barvni film
- Od 27. februarja do 2. marca
»MARIE CHANTAL«
francoski barvni VV film
- Od 3. do 6. marca
»POROKA PO ITALIJANSKO«
italijanski barvni film
- Od 7. do 9. marca
»DARLING«
angleški film
- Od 10. do 14. marca
»NEBO NAD GLAVO«
angleški barvni film

Dom

- Od 16. do 19. februarja
»POPULARNI TAKTI«
angleški barvni Cs film
- Od 20. do 21. februarja
»RIMSKA SUZNJA«
italijanski barvni Cs film
- Od 22. do 25. februarja
»NAJSTAREJSI FERCHAU«
francoski barvni film
- Od 26. februarja do 2. marca
»V IMENU PRAVICE«
italijansko-španski barvni Cs film
- Od 3. do 5. marca
»VELIKA DIRKA«
ameriški film
- Od 6. do 7. marca
»ANA KARENINA«
ameriški film
- Od 8. do 10. marca
»SEST GROZNIH NOCI«
nemški film
- Od 11. do 14. marca
»VALCEK TOREADORJEV«
angleški barvni VV film

Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri. Program objavljamo po podatkih Kinopodjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

KNJIŽNI PROGRAM PREŠERNOVE DRUŽBE

Konec leta 1967 bo Prešernova družba izdala za svoje člane osem knjig. Za članarino 20 N-din bo vsak član prejel redno knjižno zbirko petih knjig in po izbiri eno izmed doplačilnih knjig, skupaj šest knjig in sicer:

1. Prešernov koledar za leto 1968,
2. Miško Kranjec: Iz naših dni, roman,
3. Una Troy: Sedem nas je, roman,
4. V. Winkler: Tisti iz zelene ulice, mladinska povest,
5. Franček Bohanec: Slovenska besedna umetnost,
6. Po prosti izbiri pa eno izmed doplačilnih knjig.

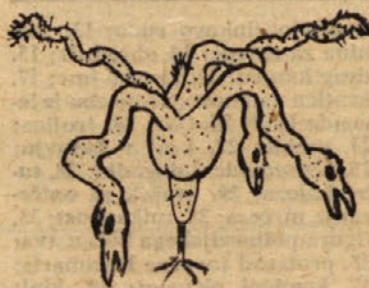
Doplačilne knjige:

1. Ing. Raoul Jelenčič: Mali kmetijski stroji,
2. Vlada Marcon: S pletilko in kvačko,
3. Andreja Grum: Sodobno kuhanje v družini.

Eno izmed doplačilnih knjig si član lahko izbere k redni knjižni zbirki, drugi dve pa prejme, če doplača po 5 N-din za vsako.

Za 20 N-din bodo člani prejeli šest knjig, za 30 N-din pa osem knjig zanimive, poučne in praktične vsebine.

Posebno bosta članicam Prešernove družbe dobrodošli knjigi S PLETILKO IN KVAČKO in SODOBNO KUHANJE V DRUŽINI. Prva opisuje tehniko ročnega pletenja in kvačkarnja, saj pleteni in kvačkani ročni izdelki predstavljajo v zadnjem času veliko modo. Prava

Cinkarniška kura

Izdaja Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje. Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Šentjurc. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna, Celje. Tel. 39-81, 39-82, interna 53. Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje.

mera in ustrezen kraj sta prvi pogoj za lep izdelek, v tej knjigi bodo obdelane tudi vse pomanjkljivosti. Tudi o konfekcioniranju pletenin in kvačkanih delov bo dovolj povedano. Prikazani bodo tudi novi vzorci.

Druga knjiga nas uvaja v uporabo modernih tehničnih pripomočkov v gospodinjstvu, poučuje nas, kako uporabljamo živilske industrijske polizdelke, upoštevala pa bo tudi vse prehransko bogate in okusne jedi. V njej bodo tudi napotki, kako skuhati kosilo, kadar mame ni doma. Tudi napovedani in nenapovedani gostje nas ne bodo spravili v zadrego, prav tako ne družinski prazniki in izleti. Obe knjigi bodo v veliko pomoč, ne samo gospodinjam, temveč tudi mladim dekletom.

Na knjige Prešernove družbe se naročite pri poverjenici Kristini Mitrovič v kadrovske sektorju do 31. marca 1967.

KADROVSKE VESTI

V MESECU JANUARJU SO PRISLI V PODJETJE: Rok Jože, Krešič Ivan, Slogar Slavko, Dečko Alojz, Zonko Amalija, Mravlje Irma, Polutnik Cveto, Klemenčič Branko, Bračun Franc, Lenič Stanko, Vidlič Maks, Černeck Martin, Grobler Kristina, Suster Dagmar, Mulovec Slavica, Majcen Adolf, Planovšek Alojz, Motoh Anton, Pinter Anton, Krivec Vinko.

ODSLI IZ PODJETJA: Obid Jožica, Lež Zvonko, Zupanc Mihael, Forstner Avgust, Antonijević Radomir, Britovšek Alojz, Kovačič Martin, Bele Anton, Svenšek Konrad, Polutnik Cveto, Artviga Vladimir, Milojevič Gojko, Guček Jože, Stonojoski Dimitar, Sulejmanovski Nedjbođin, Cetin Franc.

IZKLIJUCENI IZ PODJETJA: Sagadin Ivan, Slogar Martin, Bele Jože, Grobler Rudi, Martić Ilija, Posavec Franjo, Plohl Martin, Sretenović Zivomir, Oserban Leopold, Nuhanović Sulejman, Brandušič Djordje, Kos Gusti, Jankovič Ivan, Podergajs Blaž, Strašek Karel.

POROCILI SO SE: Arsovski Vojislav, Kolar Ivan, Kugler Alojz, Kozar Alojz, Stanofjevski Dimitar, Strubej Rudi, Tanšek Anton, Turnšek Mihael, Zdošek Miha.

Vrednost točke

I. EKONOMSKA ENOTA METALURGIJA:

	Vrednost točke v januarju 1967	neto 1967 - neto 1966	Preseg norme v %
1. Predpražarna in žveplena kislina	1,25	0,2	
2. Aglomeracija	1,40	2,62	
3. Topilnica I. in II. peč	1,25	—	
4. Topilnica III. in IV. peč	1,25	—	
5. Topilnica V. peč	1,27	—	
6. Topilnica VI. peč	1,28	—	
7. Topilnica VII. peč	1,30	—	
8. Topilnica VIII. peč	1,28	—	
9. Topilnica IX. peč	1,27	—	
10. Topilnica X. peč	1,27	—	
11. Thede peč	1,24	—	
12. Cinkovo belilo	1,30	15,13	
13. Keramika	1,24	9,40	
14. Skupne službe toplilnice	1,27	—	
15. Pilnarna in kotlarna	1,27	—	
16. Nova žveplena	1,32	—	
17. New Jearsey	1,32	—	
18. Skupne službe metalurgije	1,29	—	

II. EKONOMSKA ENOTA PREDALOVALNI OBRATI:

1. Valjarna cinkove pločevine	1,36	2,22
2. Cinkografija	1,25	4,40
3. Oblikovalnica cinkove pločevine	1,36	—
4. Zlebovi in cevi	1,30	2,40
5. Cinkova žica	1,36	—
6. Skupne službe predelovalnih obratov	1,35	—

III. EKONOMSKA ENOTA ANORGANSKA KEMIJA:

1. Kromov galun	1,40	—
2. Na-hidrosulfit in metalit	1,35	—
3. Na-sulfid	1,32	—
4. Litopon stari in cinkov sulfat	1,33	—
5. Litopon novi	1,34	—
6. Povprečje litopona	1,34	—
7. Svinčevi oksidi	1,40	—
8. Aluminijški offset	1,38	—
9. Superfosfat	1,38	15,61
10. Povprečje superfosfata	1,38	—
11. Ultramarin	1,35	—
12. Modra galica	—	—
13. Modri baker	1,38	—
14. Skupne službe anorganske kemije	1,38	—
15. Kemični obrat III - Mozirje	1,38	3,84
16. Skupne službe Mozirje	1,38	—
17. Laboratorij	1,33	—

IV. EKONOMSKA ENOTA ORGANSKA KEMIJA:

1. Vse službe	1,32	—
-------------------------	------	---

V. EKONOMSKA ENOTA VZDRZEVALNI OBRATI:

1. Priprava dela	1,32	—
2. Strojni oddelek	1,32	1,16
3. Gradbeni oddelek	1,32	4,24
4. Merilni oddelek	1,32	3,14
5. Elektro delavnica	1,32	2,19
6. Energetika	1,32	—

VI. PREDRACUNSKE ENOTE:

1. Strokovne službe	1,32	4,10
2. Družbena prehrana	1,32	3,02

VII. CELOTNO PODJETJE: 1,32 2,09